

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra geografie

Bakalářská práce

Analýza a potenciál efektivního rozvoje CHKO Brdy

Vypracovala: Barbora Čedíková

Vedoucí práce: RNDr.et Mgr. Růžena Štemberková

České Budějovice 2019

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracovala samostatně pouze s použitím vybrané literatury a pramenů uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne .....

.....

Barbora Čedíková

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych tímto poděkovala vedoucí bakalářské práce paní RNDr.et. Mgr. Růženě Štemberkové za ochotu, vstřícnost, spolupráci a odbornou pomoc, kterou mi poskytovala při zpracovávání této bakalářské práce. Dík patří i rodině a přátelům, kteří mě podporovali v průběhu celých studií.

ANOTACE

ČEDÍKOVÁ, B. (2019): Analýza a potenciál efektivního rozvoje CHKO Brdy. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra geografie, 43 s.

Bakalářská práce se zabývá analýzou a potenciálem efektivního rozvoje chráněné krajinné oblasti Brdy. Snaží se rozšířit povědomí o nově vzniklé chráněné krajinné oblasti mezi veřejnost. Dílčí součástí práce je kvalitativní výzkumné šetření probíhající formou řízených strukturovaných rozhovorů s návštěvníky CHKO Brdy. Empirická část práce se zabývá analýzou názorů a zkušeností návštěvníků zkoumané oblasti. Jejím hlavním cílem je na základě výpovědí respondentů navrhnout základní opatření pro budoucí efektivní rozvoj vybraných složek cestovního ruchu v oblasti. V závěru jsou shrnuty veškeré poznatky a vyhodnoceny stanovené hypotézy výzkumu a v neposlední řadě také navrženy nové možnosti dalšího efektivního rozvoje této chráněné krajinné oblasti v souladu se zachováním současného krajinného rázu.

Klíčová slova: chráněná krajinná oblast, návštěvník, analýza, rozvoj, cestovní ruch, CHKO Brdy

ABSTRACT

ČEDÍKOVÁ, B. (2019): Analysis and potential of an efficient development of landscape park Brdy. Bachelor thesis. University of South Bohemia in České Budějovice, Faculty of Education, Department of Geography, 43 p.

The thesis deals with analysis and potential of an efficient development of landscape park Brdy. Its aim is to raise public awareness of a recently established nature conservation area. A part of the thesis introduces a qualitative research carried out in form of interviews with visitors in the area. The empirical part of the thesis deals with analysis of opinions and experiences of the visitors. The main aim of this part is on the grounds of respondents' answers to propose basic arrangements for a future effective development of some sections of the tourism in the area. The findings are summarized and the given hypothesis is evaluated in the end of the thesis. There is also a proposal of new opportunities of an efficient development of this area in compliance with conservation of the current landscape form.

Keywords: landscape park, visitor, analysis, development, tourism, CHKO Brdy

Obsah

1 Úvod.....	7
2 Teoretická východiska	10
2.1 Vymezení pojmu cestovní ruch	10
2.2 Historie a vývoj cestovního ruchu	11
2.3 Typologie cestovního ruchu.....	12
2.3.1 Formy cestovního ruchu	12
2.3.2 Druhy cestovního ruchu.....	12
2.4 Faktory ovlivňující rozvoj a rozmístění cestovního ruchu	13
2.4.1 Selektivní faktory.....	13
2.4.2 Lokalizační podmínky	13
2.4.3 Realizační podmínky	13
3 Metodika práce	14
3.1 Postup zpracování práce	14
3.2 Použité metody	14
4 Fyzicko-geografická charakteristika CHKO Brdy	16
5 Praktická část práce	19
6 Závěr	37
7 Seznam použité literatury a internetových zdrojů	39
8 Seznam map.....	41
9 Seznam grafů	41
10 Seznam příloh	42

1 Úvod

Bakalářské práce se zabývá dosud ještě ne zcela známým a prozkoumaným územím Chráněné krajinné oblasti Brdy. Pohoří Brdy se veřejnosti částečně otevřelo již v roce 2007, následně zde probíhalo pyrotechnické dočištění oblasti. Chráněná krajinná oblast Brdy, dále CHKO, vznikla k datu 1. 1. 2016 a jedná se o nejmladší chráněnou krajinnou oblast na našem území do současné doby. Vojenský újezd Brdy byl původní název pro dnešní CHKO, kde armáda České republiky využívala toto území k všestrannému výcviku po několik desetiletí (90 let). Armáda ČR si však i po zrušení vojenského újezdu ponechala část území, které se nachází v blízkosti modernizovaného vojenského areálu Jince, využívaného jako vojenské cvičiště (Hajšman 2015). Jelikož byly Brdy dlouho nepřístupné pro veřejnost, nachází se zde nepoškozená panenská příroda s tajuplnou minulostí plná hlubokých hvozdů, suťových strání a zajímavých výhledů do okolní krajiny (Paulík 2016). O Brdech je známo, že jsou nejvyšším ryze českým pohořím. O pohoří, která Brdy převyšují, se musíme dělit s našimi sousedy. Název „Brdy“ je sice poměrně neobvyklý, ale přesto se jedná o slovo českého původu. Pochází ze staroslovanského výrazu „brdo“, což bylo pojmenování pro tkalcovský hřeben. V případě chráněné krajinné oblasti Brdy byl tento výraz použit pro označení protáhlého pásu lesů, jinak řečeno, zalesněný hřbet. Většina brdských vrcholů je plochých a málo výrazných, čímž se podobají Šumavě a bývají s ní často srovnávány. Podobně, jako právě na Šumavě, zde nalezneme hojný počet skalních výchozů, stěn, bloků či věží specifických tvarů (David, Soukup 2016). Dle Hajšmana (2015) byly střední Brdy po značnou dobu pokládány za samostatné horstvo s místním názvem Baština. Pohoří dominovalo značnou zásobou dřeva a těžitelných rud. Z tohoto důvodu se o území vedly spory mezi přílehlými usedlostmi. Především koncem 19. století začaly Brdy, díky horské lesnaté krajině, navštěvovat zejména turisté z Prahy a okolí. Dalo by se říci, že pro ně Brdy, z důvodu lepší dostupnosti, představovaly určitou alternativu Šumavy.

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnocení současného stavu cestovního ruchu v dané oblasti, společně s mírou připravenosti ze strany infrastruktury pro návštěvníky a případná stanovení opatření budoucího rozvoje. Jedním z dílčích cílů je analýza vybraných složek cestovního ruchu ve zvolené chráněné krajinné oblasti Brdy. Mezi vybrané složky cestovního ruchu, které budou následně analyzovány, patří především dosavadní rozvoj turistické infrastruktury. Doplnkovým cílem je snaha o zvelebení CHKO pomocí předem navrhovaných opatření a dalších vhodných podnětů, vycházejících ze souhrnu výsledků

rozhovorů s návštěvníky zkoumané oblasti v souladu se zachováním současného krajinného rázu.

Na základě výše uvedených cílů a prostudované odborné literatury, zabývající se chráněnou krajinnou oblastí Brdy, byly vytvořeny vstupní hypotézy práce, které budou následně ověřovány.

H1: Dle Interpretačního plánu CHKO Brdy (Ptáček, Urbančíková 2016) se na území nově vzniklé chráněné krajinné oblasti nenacházejí žádné základní turistické služby, s výjimkou zastavěných částí obcí kolem silnice I/19, jediné dopravní tepny vedoucí napříč CHKO Brdy. Mezi nejvýznamnější služby tohoto druhu jsou zahrnována především ubytovací a stravovací zařízení. Dále je zde omezená nabídka turistické infrastruktury, jako jsou například záchytná parkoviště u vstupu do oblasti, informační panely či odpočívadla pro turisty. Především tyto skutečnosti brání efektivnímu rozvoji cestovního ruchu v dané oblasti. Lze tudíž tvrdit, že dané území navštěvují výhradně skupiny turistů, pro které absence těchto služeb není důležitá.

H2: Z původního vojenského újezdu Brdy byla začátkem roku 2016 vyhlášena CHKO Brdy. Přes to, že se jedná o nově vyhlášenou chráněnou krajinnou oblast, nalezneme zde již rozsáhlou nabídku značených turistických tras. Jedná se o trasy jak cyklistické, tak pěší a naučné stezky, propojující vzdálené turisticky atraktivní lokality v území. Je proto předpoklad, že tuto oblast vyhledávají zejména ti návštěvníci, kteří upřednostňují využití svého volného času převážně formou cyklistiky či pěší turistiky (Ptáček, Urbančíková 2016).

H3: CHKO Brdy je velice specifická především tím, že se jedná o dosud nepoznanou krajinu, jejíž velká část zůstala díky dlouhodobé přítomnosti armády bez trvalého osídlení a bez možnosti turistiky. Nacházejí se zde bývalé vojenské cvičné prostory, dopadové plochy či střelnice. Lze tudíž očekávat, že tato oblast bude přitahovat zvláště návštěvníky vyhledávající zdejší jedinečnou a do velké míry zachovalou a nedotčenou krajinu a dále také zájemce o vojenskou historii (Ptáček, Urbančíková 2016).

H4: Dle plánu péče o CHKO Brdy nebylo území chráněné krajinné oblasti dosud příliš významné pro rekreaci. Důvodem je skutečnost, že tato oblast byla po několik desetiletí součástí vojenského újezdu Brdy, proto se nemohla přirozeně rozvíjet a disponuje omezenou rekreační nabídkou společně s minimální turistickou vybaveností. Plán péče o CHKO se snaží o rekreační rozvoj oblasti, který svými formami a rozsahem umožní trvalé zachování zdejší krajiny. Je tedy předpoklad, že návštěvníci budou souhlasit s možností rozšíření vhodné turistické infrastruktury v oblasti CHKO Brdy (AOPK 2012–2013).

Bakalářská práce je členěna do šesti kapitol dělících se do podkapitol pro přehlednost práce. Úvodní kapitola slouží k seznámení čtenáře s tím, čím se práce zabývá. Nalezneme zde stručný popis práce, vytyčení základních cílů práce a představení vstupních hypotéz. Druhá kapitola nese název teoretická východiska a je rozdělena do čtyř podkapitol zabývajících se významem pojmu cestovního ruchu, definovaného dle odborné literatury, historií a vývojem cestovního ruchu, a to jak ve světě, tak v České republice. Dále se věnuje typologii cestovního ruchu s následným rozdělením na formy a druhy cestovního ruchu a definuje faktory ovlivňující rozmístění a rozvoj cestovního ruchu, přičemž se jedná o faktory selektivní, lokalizační a realizační. V třetí kapitole je představena metodika práce. Je zde popsán postup zpracování bakalářské práce a analýza použité metody práce. Čtvrtá kapitola charakterizuje fyzicko-geografickou sféru CHKO Brdy. Následuje kapitola číslo pět, praktická část práce, tvořící klíčový segment práce, především z hlediska ověřování stanovených hypotéz. Zde je představena analýza výzkumu práce. V této kapitole se setkáváme se strukturou kvalitativního výzkumu provedeného pomocí řízených strukturovaných rozhovorů s návštěvníky oblasti a jeho následným grafickým vyhodnocením. V závěrečné šesté kapitole je shrnuta a vyhodnocena empirická část práce spolu s verifikací stanovených hypotéz.

2 Teoretická východiska

2.1 Vymezení pojmu cestovní ruch

Cestovní ruch hraje v dnešní moderní společnosti velice významnou roli a stal se její neodmyslitelnou součástí. Nespočet lidí každý rok opouští ve svém volném čase místa svého trvalého bydliště a vydá se na cesty, ať už za účelem rekreace, odpočinku, setkání s lidmi či poznání nové kultury, tradic a zvyků v různých částech světa (Indrová a kol. 2004). Dle Francové (2003) je v současnosti cestovní ruch velice dynamicky se rozvíjející součástí světového hospodářství až dokonce fenoménem současnosti. Slouží především k uspokojování základních lidských potřeb, kterými je například zábava, poznání, rekreace nebo odpočinek. Postupem času se turismus stává trendem moderního životního stylu.

Světová organizace cestovního ruchu (WTO) charakterizuje cestovní ruch jako „*činnosti lidí, spočívající v cestování a pobytu v místech mimo místa jejich trvalého pobytu po dobu kratší jednoho uceleného roku za účelem využití volného času, obchodu a jinými účely*“ (Čertík 2000, s. 15).

Cestovní ruch se rok od roku stává významnějším národohospodářským odvětvím. Dosahuje významného postavení na stupnici lidských potřeb, jelikož kompenzuje problémy vyskytující se v současné společnosti (Mirvald a kol. 1996). Cestovní ruch má společně s cestováním velmi dlouhou historii a jsou úzce spjatý s počátky naší civilizace. Přispívá k rozvoji místa především tím, že vytváří pracovní příležitosti, přináší důležité zahraniční investice a zvyšuje životní úroveň. Je často spojován se vznikem příležitostí k revitalizaci a zvelebení měst či obcí (Foret, Foretová 2001).

Hesková a kol. (2006, s. 9) uvádí: „*Cestovní ruch je významný společensko-ekonomický fenomén jak z pohledu jednotlivce, tak i společnosti. Každoročně představuje největší pohyb lidské populace za rekreací, poznáváním a naplněním vlastních snů z příjemné dovolené*“. Nejvíce je však součástí způsobu života obyvatel žijících v ekonomicky vyspělejších zemích. Trčátník (1996) tvrdí, že cestovní ruch můžeme považovat za jeden z nejvýznamnějších mechanických pohybů lidstva, do kterého se každoročně zapojují miliony obyvatel z celého světa. Nedílnou součástí se také podílí na stavu národního hospodářství státu. Dle Heskové (1997, s. 3) se cestovní ruch stává „*jedním z nejvýznamnějších fenoménů ekonomického rozvoje pro nastupující 21. století, a to jednak s ohledem na očekávaný vzestup hospodářské prosperity a tím i životní úrovně obyvatelstva*“.

2.2 Historie a vývoj cestovního ruchu

První zmínky o cestovním ruchu pocházejí již ze starověku. Sumerové, Peršané, Asyřané společně s Féničany byli známí svým cestováním, a to převážně za obchodem. Ve středověku patřilo cestování spíše k životnímu stylu šlechty. Následovalo období renesance, pro které jsou typické námořní objevy, vedené významnými mořeplavci, jakými byl například Kryštof Kolumbus nebo Vasco de Gama. V baroku dominovalo cestování za účelem rekreace a odpočinku do lázní. Bylo však přístupné pouze obyvatelstvu z vyšších společenských vrstev (Francová 2003). Následný rozmach cestovního ruchu zaznamenáváme na přelomu 18. a 19. století, způsobený bouřlivým rozvojem průmyslu a postupně i všech druhů dopravy. S nově vzniklými dopravními cestami se rozšířila i možnost ubytování. Roku 1841, který můžeme považovat za počátek novodobého cestování, zorganizoval Thomas Cook, anglický podnikatel, výlet vlakem do přírody v okolí Londýna. Od té doby organizoval různé výlety s možností prohlídky památek, návštěvy výstav a dalšího. Jeho akce sklidily mezi lidmi velký úspěch. V roce 1845 si proto založil první cestovní kancelář s názvem Thomas Cook a CO. Taktéž Němci, bratři Stangenové, založili roku 1854 svoji cestovní kancelář, která mimo jiné pořádala také okružní cesty kolem světa. Rozvoj cestovního ruchu tímto začal pronikat do zemí celého světa (Hladká 1997).

Historie cestovního ruchu v České Republice sahá původními českými cestopisy a cestami za vzděláním do období renesance i baroka. V roce 1901 založil Č. Šulc společně s F. Topičem první cestovní kancelář v Česku. V následujícím roce vydali také časopis o cestování s názvem „Do světa“. Značný rozvoj cestovního ruchu se na našem území řadí do dvacátých a třicátých let 20. století, kde dvacátá léta jsou známá léčebně-lázeňskými pobyty, kam přijížděli převážně klienti ze zahraničí. Roku 1920 byl založen Klub českých turistů a téhož roku také vzniká česká dopravní kancelář, dnes veřejně známá pod zkratkou ČEDOK. Ve třicátých letech docházelo k založení Horské služby v Krkonoších či vzniku prvních průvodců zahraničních destinací v češtině. Cestování představovalo velice nákladnou záležitost a je tomu tak dodnes. Proto lidé, kteří si nemohli dovolit cestovat do zahraničí, podnikali alespoň tramping. Dalo by se říci, že až po 2. světové válce dochází k rozvoji domácího cestovního ruchu. V padesátých letech zaznamenáváme rozmach chataření a chalupaření v Česku. Vznikaly nové chatové osady především v okolí vodních ploch a podél řek, které představovaly náhradu za nemožnost vycestování do zahraničí a sloužily k rekreaci a odpočinku. Začátkem let devadesátých došlo k znovuotevření státních hranic a tím započal nejvýraznější rozvoj soudobého cestovního ruchu (Francová 2003).

2.3 Typologie cestovního ruchu

Cestovní ruch můžeme dělit dle několika možných hledisek. Nejzákladnější členění cestovního ruchu bylo zhotoveno v závislosti na jeho podobě v konkrétní situaci, a to jak na straně poptávky, tak i nabídky.

2.3.1 Formy cestovního ruchu

Formy cestovního ruchu vycházejí ze zaměření cestovního ruchu na uspokojování specifických potřeb účastníků. Jednotlivé formy cestovního ruchu hodnotí způsob, rozsah a kvalitu poskytovaných služeb (Hladká 1997). Mezi základní formy cestovního ruchu patří rekreační cestovní ruch, který se obvykle uskutečňuje společně s pobytem pouze na předem zvoleném místě. Pod pojmem rekreace si představujeme různé odpočinkové pobyty na chatách a chalupách spojené s procházkami po lese, rybařením, zahrádkářením či jinou sportovní činností. Další formou cestovního ruchu je cestovní ruch poznávací, který se orientuje na souznění účastníků s přírodou, historií či kulturou daného místa a slouží k poskytování nových znalostí a zážitků. Kulturní cestovní ruch je zaměřen především na vzájemné interakce mezi architekturou, uměleckými a kulturními památkami, akcemi a tradicemi s individuálními požitky účastníků. Jednou z dalších forem cestovního ruchu je sportovně-turistický cestovní ruch, koncentrovaný na zlepšení či utužení fyzických sil, například formou pěší turistiky, cyklistiky a ostatními druhy sportů, a to ať už individuálních, tak kolektivních. Léčebný cestovní ruch je provozován převážně v léčebných zařízeních nebo lázních, spojený s léčením nežádoucích onemocnění, rekonvalescencí, rekreací, odpočinkem a kulturní činností. Mezi poslední formy cestovního ruchu uvedené v odborné literatuře patří tzv. specifické formy cestovního ruchu, kam řadíme například kongresový cestovní ruch, návštěvy sportovních akcí, dobrodružné pobyty v přírodě a jiné (Mírvald a kol. 1996).

2.3.2 Druhy cestovního ruchu

Mírvald a kol. (1996) uvádí, že „druhy cestovního ruchu se určují podle místa realizace, délky trvání, organizace a výběru účastníků cestovního ruchu“. Dle místa, kde se uskutečňuje, určujeme, zda se jedná o domácí či zahraniční cestovní ruch. Za krátkodobý cestovní ruch považujeme takový cestovní ruch, který se uskutečňuje po dobu trvání jednoho až tří dnů mimo místo trvalého bydliště účastníků. Naopak za dlouhodobý cestovní ruch označujeme několikadenní pobyty či zájezdy. Sezónní cestovní ruch je ovlivňován střídáním ročního období a dělíme ho na letní a zimní. Na druhé straně stojí celoroční cestovní ruch. Jestliže si návštěvníci předem naplánují, jak svůj volný čas stráví, označujeme tento druh za

organizovaný cestovní ruch. Pokud se vydávají za neplánovaným dobrodružstvím, jedná se o cestovní ruch neorganizovaný. Jako poslední druh sem řadíme tzv. volný a vázaný cestovní ruch. Volného cestovního ruchu se mohou zúčastnit bez omezení všechny zainteresované osoby, ovšem účast na vázaném cestovním ruchu je omezena výběrem vhodných kandidátů.

2.4 Faktory ovlivňující rozvoj a rozmístění cestovního ruchu

2.4.1 Selektivní faktory

Jedná se o činitele ovlivňující cestovní ruch z hlediska poptávky. Jsou velice důležitou součástí potřebnou k rozvoji cestovního ruchu v konkrétních oblastech. Dále se dělí na objektivní či subjektivní selektivní faktory. Za objektivní faktory považujeme například aktuální politickou situaci státu, sociální a ekonomické předpoklady, kvalitu životního prostředí, životní styl a dosaženou životní úroveň obyvatelstva, míru urbanizace a objem volného času. Mezi subjektivní faktory ovlivňující cestovní ruch patří především psychologické vjemy účastníků ovlivnitelné hlavně reklamou a propagací (Hrala 1996).

2.4.2 Lokalizační podmínky

Lokalizační podmínky mají ve vztahu k rozvoji cestovního ruchu druhotný význam, i když mají důležitou vlastnost, a to rozhodovat o funkčním využití vybraných oblastí cestovního ruchu, dle zastoupení a kvality přírodního či společenského charakteru. Podskupinou podmínek přírodního charakteru se rozumí například přírodní atraktivita, klimatické a hydrologické poměry, reliéf, morfologické poměry a samozřejmě také fauna s flórou. Mezi podmínky společenského charakteru řadíme různé kulturní a historické památky, akce či sportovní zařízení. Jedná se většinou o akce jednorázové, konající se pravidelně, a proto přitahují velké množství účastníků (Hesková 1997).

2.4.3 Realizační podmínky

Realizační podmínky hrají velkou roli v konečném postavení a utváření různých forem cestovního ruchu. Pomocí dopravy, jež je jedna z hlavních realizačních podmínek, umožňují danou oblast dosáhnout. Význam dopravy a její rozmístění roste se zvyšující se poptávkou po cestovním ruchu. V současné době dochází ke stále většímu rozšiřování průměrných přepravních vzdáleností a tím se i zlepšuje nabídka cestovního ruchu, která se rozšiřuje do stále větších prostorových dimenzí. K realizaci cestovního ruchu v dané oblasti jsou zapotřebí také stravovací a ubytovací služby, jejichž lokace je ovlivněna jak přírodními, tak kulturně historickými vlivy (Hrala 1996).

3 Metodika práce

Obsahem metodiky je popis postupu zpracování bakalářské práce, použité metody výzkumu a jejich způsob vyhodnocení. Pro podstatnou část této bakalářské práce bylo zvoleno kvalitativní šetření z důvodu efektivnějšího zjištění, jak část populace vnímá studovanou problematiku. Kvalitativní šetření bylo vedeno prostřednictvím řízených strukturovaných rozhovorů s návštěvníky dané oblasti. Hendl (2012) uvádí, že kvalitativní výzkum se vyznačuje zkoumáním konkrétní problematiky a jejími vlastnostmi, na základě kterých se dále vyhodnocují předem zvolené hypotézy výzkumu. Dle Croswella (1998) je kvalitativní výzkum definován jako proces hledání porozumění, založený na zkoumání rozmanitých metod existujícího sociálního či lidského problému. Výzkumník vytváří komplexní analýzu daného prostředí, informuje o názorech účastníků výzkumu a provádí zkoumání v přirozených podmínkách.

3.1 Postup zpracování práce

Samostatnému začátku zpracování bakalářské práce předcházelo seznámení se jednak s fyzicko-geografickou a jednak se socioekonomickou sférou CHKO Brdy. Zkoumaná oblast byla navštívena ze strany dotazovatelky již několikrát před tím, než došlo ke zpracování práce na zvolené téma. Následně bylo provedeno několik vlastních terénních průzkumů v oblasti a zhodnocení dosavadního rozvoje cestovního ruchu a nabídky turistické infrastruktury v území. Dále následovalo důkladné prostudování vhodně zvolené odborné literatury, zabývající se cestovním ruchem a zkoumanou oblastí. Před samotným výzkumem a sestavením dotazníku proběhlo také stanovení klíčových hypotéz práce, které byly následně po zpracování a vyhodnocení kvalitativního výzkumu verifikované.

3.2 Použité metody

Pro analýzu zkoumaného území byla použita metoda kvalitativního výzkumu, která je v této práci klíčovou záležitostí a od níž se odráží následné vyhodnocení potenciálu efektivního rozvoje cestovního ruchu ve zkoumané oblasti. Kvalitativní výzkum byl proveden formou řízených strukturovaných rozhovorů s návštěvníky CHKO Brdy a probíhal přímo na území dané oblasti. Dotazovaní respondenti odpovídali na výzkumné otázky z předem připraveného dotazníku, zaměřeného na analýzu vybraných složek cestovního ruchu v chráněné krajinné oblasti. Podpůrný dotazník se skládal z dvaceti strategicky uspořádaných výzkumných otázek rozdělených do pěti oddílů, viz příloha č. 2. První oddíl byl zaměřen na osobní údaje respondentů. Ve druhém oddílu respondent poskytuje základní informace o své návštěvě

v CHKO Brdy. V následujícím třetím oddílu je respondent dotazován na názor na ubytování ve zkoumané oblasti a jejím okolí. Čtvrtý oddíl byl věnován otázkám z okruhu stravování v dané lokalitě a na přilehlém území. Poslední oddíl byl zaměřen na pohled respondentů z hlediska současného stavu a možnosti případného efektivního rozšíření turistické infrastruktury v CHKO Brdy. Celkový počet dotazovaných činil 70 respondentů, kteří na výzkumné otázky odpovídali v souladu se svými zkušenostmi a postřehy zaznamenanými při návštěvě CHKO. Následně proběhlo zhodnocení spokojenosti návštěvníků s trávením volného času v oblasti spolu s názorem na nabídku poskytovaných služeb. Dále autorka vyslechla případnou kritiku, respektive náměty s nespokojeností na vybrané složky cestovního ruchu a zaznamenala taktéž návrhy na jejich zlepšení. Výsledky rozhovorů s respondenty byly poté vyhodnoceny a každá z dotazovaných otázek je znázorněna formou sloupcových či výsečových grafů v programu Microsoft Excel. Přehledová mapa území CHKO Brdy byla vytvořena v programu ArcGIS Desktop.

4 Fyzicko-geografická charakteristika CHKO Brdy

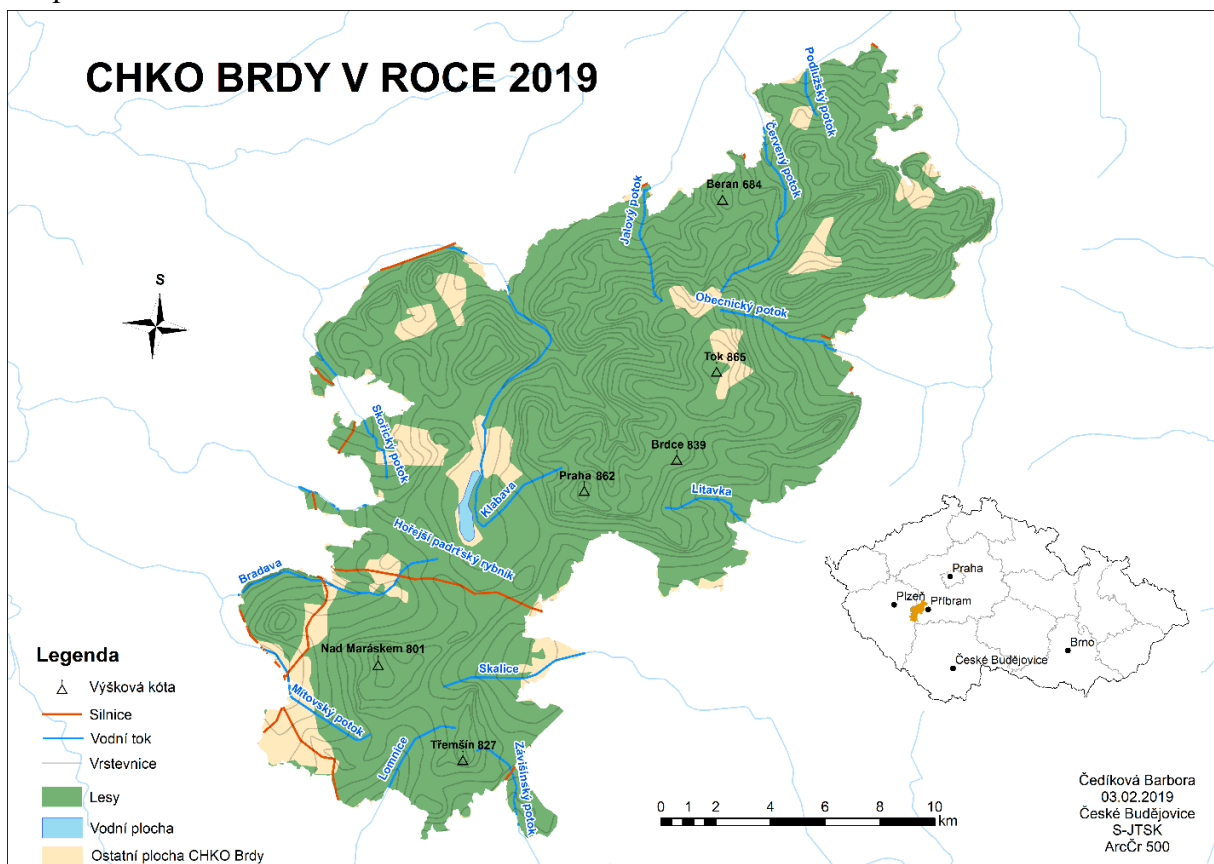
Ochranu přírody a krajiny má na starosti zákon č. 114/1992 Sb. ze dne 19. 2. 1992: „Zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny“. Chráněnými místy jsou zvolena ta místa, kde se vyskytují přírodní složky v přirozeném stavu, tudíž se stávají jedinečnými a významnými ve svém okolí. Chráněné krajinné oblasti (CHKO) se řadí do kategorie zvláště chráněných území, přičemž společně s národními parky tvoří podskupinu velkoplošných zvláště chráněných území. Jedná se o rozsáhlá území s jedinečnou krajinou, charakteristickým reliéfem, značným podílem přirozených ekosystémů, významnými památkami a dalším. Chráněné krajinné oblasti jsou vyhlášovány vládou, která to po schválení dává na vědomí veřejnosti (Vašíček, Ides 2004).

CHKO Brdy jsou vrchovinou nacházející se na jihozápadě středních Čech. Severní hranici nalezneme u pražské Zbraslavi a následně se Brdy táhnou jihozápadním směrem k Příbrami a Rokycanům. Jižní hranici CHKO Brdy tvoří rozhraní Středočeského kraje s Jihočeským. Nejvyšším vrcholem Brd je Tok (865 m n. m.), který je pátou nejizolovanější českou horou. I když byl pro veřejnost nepřístupný, byl a je stále častěji navštěvovaný. Druhým nejvyšším vrcholem středočeského pohoří je Praha (862 m n.m.), kde je postavena meteorologická věž, na které je umístěn meteorologický radar, televizní vysílač a další zařízení. Meteorologický radar slouží k detekci srážkové oblačnosti a při maximálním dosahu 256 km pokrývá celé území Čech. Nedaleko se nachází Čákova vyhlídka, která poskytuje pozoruhodný výhled do krajiny. V současnosti jsou Brdy jedním z nejrozsáhlejších souvislých lesních porostů v České republice, a dokonce i ve střední Evropě, za co vděčí především své poloze vnitřní periferie a také spletitým historickým vývojem (Destinační agentura Brdy 2019). Z geologického hlediska patří Brdy k oblasti Barrandienu (soubor starohorních a prvohorních hornin). Vlastní centrální Brdy, tedy kraj mezi Příbramí, Strašicemi, Jinci a oblast kolem Rožmitálu pod Třemšínem, jsou tvořeny převážně uloženinami nejstaršího prvohorního útvaru – kambria. Kambrické uloženiny jsou v Brdech z větší části sladkovodního původu, proto zde nalezneme celou sbírku nejrůznějších hornin, které dělají toto pohoří jedinečným (černé buližníky, droby, břidlice, hlubinné magmatické horniny skupiny žul apod.). Akumulací těchto složek vznikaly až několik tisíc metrů mocné uloženiny slepenců a pískovců, tvořící hlavní horniny skalního podkladu centrálních Brd (Čámský 2015). Na území Brd se nacházejí také drahé kameny, převážně železitý křemen a acháty. Železitý křemen byl nalezen v oblasti Jinců, zatímco produkci achátů zajišťuje lom u Zaječova. Dále se na území jižních a jihozápadních Brd vyskytují naleziště zlata, přičemž největší z nich

vznikla na říčce Litavce. Díky vyhlášení chráněné krajinné oblasti Brdy k jeho těžbě ale nedošlo (Cílek a kol. 2015).

Mapa č. 1

Zdroj: AOPK ČR 2019, vlastní zpracování

Na výše uvedené mapě č. 1 je znázorněno sledované území chráněné krajinné oblasti Brdy. Je zde také vytyčena jeho poloha v rámci České republiky. Jak již bylo řečeno, CHKO Brdy leží na rozhraní kraje Středočeského a Plzeňského. Jeho lokace je nedaleko okresního města Příbram. Jak můžeme vidět z mapy, je téměř celá CHKO pokryta lesy, představujícími významnou dominantu oblasti. Zdejší hluboké lesy jsou často vyhledávané především za účelem houbaření. Oblastí protéká několik řek a říček. Mezi nejznámější patří Litavka, Klabava či Bradava. Nalezneme zde také hned několik rybníků, známých jako Padrtské rybníky. Dříve byly určeny jako zásobárna vody pro plavení dřeva. V okolí rybníků hnízdí řada ohrožených druhů ptáků např. čáp černý, orl mořský či volavka šedá a ze vzácných savců vydra říční nebo rys ostrovid. Zdejší rybníky představují nejrozsáhlejší vodní plochy regionu. Největší z nich, s rozlohou více než 70 hektarů, je Hořejší padrtský rybník (Brána jihozápadních Brd 2018). Ze zástupců flóry se zde vyskytuje rosnatka okrouhlolistá – vzácná masožravá rostlina.

Jedinou dopravní tepnou, která prochází územím chráněné krajinné oblasti rozdělující Střední a Jižní Brdy, je silnice I/19 mezi Spáleným Poříčím a Březnicí. Jako ostatní plochy vyznačené na mapě rozumíme např. bývalé dopadové či odpalové prostory využívané armádou ČR, rozsáhlá vřesoviště nebo mozaikovitá rašeliniště v okolí vodních ploch. Na území se dochovaly pozůstatky nejrůznějších vojenských strojoven a bunkrů, které v dnešní době již nejsou využívány. V Brdech dosud nebyla dokončena úplná pyrotechnická očista. Zejména na území dopadových ploch a jejím blízkém okolí můžeme stále nalézt aktivní municie, proto zde platí přísný zákaz opouštět značené trasy. Vojáci také v oblasti zanechali mnoho kilometrů asfaltových či dlážděných cest, mnohdy opatřených ocelovými závorami. Stávající cesty jsou díky novému turistickému značení v oblasti využívány jako turistické cesty a cyklotrasy (Eret 2018). CHKO Brdy disponuje hned deseti významnými vrcholy, jejichž nadmořská výška přesahuje 800 m n. m. Nejvyšším z nich je Tok (865 m n. m.).

Chránění krajinná oblast Brdy je rozdělena do čtyř zón odstupňované ochrany. Do první zóny, která zaujímá 3,7 % rozlohy CHKO, byly zařazeny nejzachovalejší části lesních ekosystémů. Spolu s lesy sem patří také nejhodnotnější oblasti mokřadů, luk, rozsáhlých vřesovišť a drobných rašelinišť. Jedná se především o jádrová území evropsky významných lokalit, stěžejních pro chráněné druhy rostlin a živočichů. Ve druhé zóně, představující 11,4 % rozlohy oblasti, se vyskytují lesní porosty s hlavním zastoupením buku či jedle a dále také louky a vojenská cvičiště významná díky lokaci chráněných společenstev. Do třetí zóny patří území se standartními krajinářskými hodnotami charakteristickými právě pro CHKO Brdy. Jedná se o území lesů s plošně menším zastoupením původních druhů, geomorfologické lokality (skalní výchozy, kamenná moře), obhospodařované luční ekosystémy či ojedinělá orná půda. Třetí zóna zaujímá největší plochu CHKO, až 84,6 %. Čtvrtá zóna se svými 0,3 % zahrnuje zastavěná a zastavitelná území v oblasti, viz příloha č. 1 (Městys Jince 2011).

5 Praktická část práce

V praktické části bakalářské práce se autorka zabývá analýzou turistické infrastruktury na území CHKO Brdy a následnou reakcí návštěvníků na ni. K této analýze byla použita metoda kvalitativního šetření. Nejdříve došlo k vytvoření pomocných otázek, které byly následně pokládány návštěvníkům dané oblasti. Řízené rozhovory probíhaly přímo na území CHKO Brdy. V několika případech autorku dotazovaní návštěvníci odkázali i na své známé či přátele, kteří danou oblast navštěvují a byli by ochotni odpovědět na dané otázky. Po provedení tohoto výzkumu následně probíhalo vyhodnocování výsledků, které bude popsáno i znázorněno pomocí níže uvedených grafů.

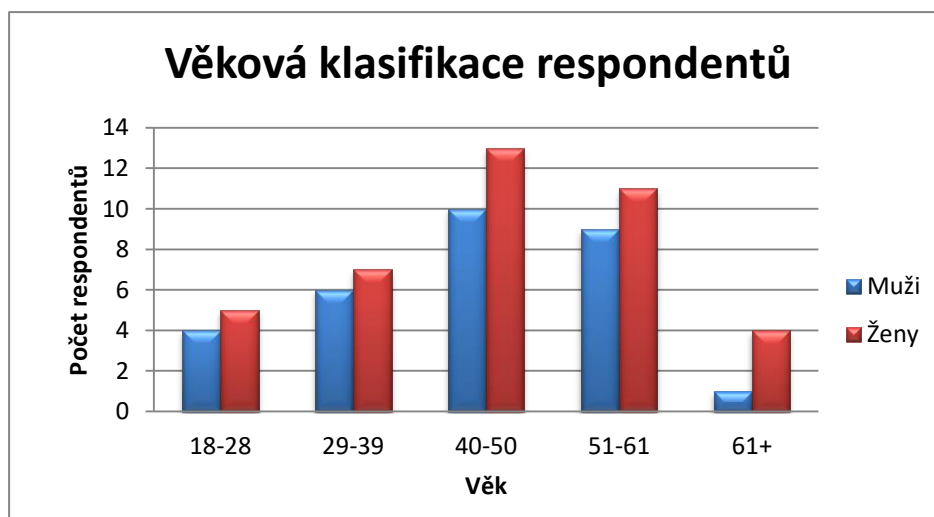
Graf 1: Pohlaví respondentů

Autorka: Barbora Čedíková, 2019

Během kvalitativního šetření formou řízených strukturovaných rozhovorů s návštěvníky CHKO Brdy, které probíhalo v období od 1. 5. 2018 do 1. 11. 2018, bylo na území chráněné krajinné oblasti osloveno celkem 40 žen a 30 mužů. Procentuální zastoupení respondentů je patrné z výše uvedeného grafu č. 1. Je zde patrná snaha o genderovou vyváženost, ale v předem zvoleném časovém rozmezí, kdy výzkum probíhal, se na území dané oblasti vyskytovalo více žen než mužů, které byly ochotné odpovídat na předem připravené otázky. Tázání návštěvníci byli ochotní a na otázky reagovali se zájmem o danou problematiku. Někteří respondenti obohatili kvalitativní šetření o poutavé a předně přínosné informace týkající se dané oblasti, které byly také zaneseny do výsledných grafů.

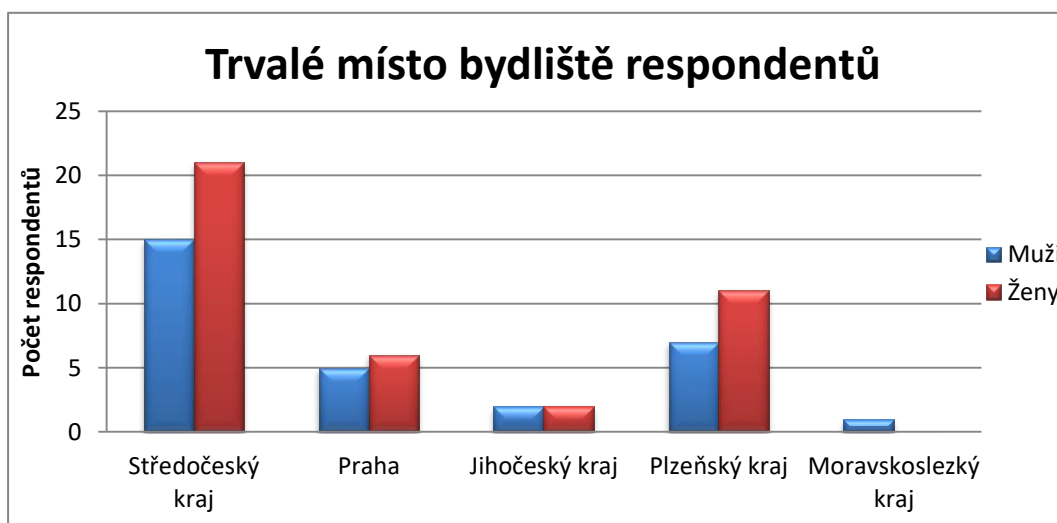
Graf 2: Věková klasifikace respondentů

Autorka: Barbora Čedíková, 2019

Z grafu č. 2 týkající se věkové klasifikace respondentů je zřejmé, že dotazovaní patřili většinou, přesněji s 33 % do věkového rozmezí 40-50 let. S 28, 5 % následovali jedinci z věkové kategorie 51-61 let. Naopak nejméně zastoupenou skupinou jsou lidé ve věku 61+ let, pouze 7 % z celkového počtu respondentů. V této věkové kategorii dominují ženy, kde stěžejní roli hraje naděje dožití, která je dlouhodobě vyšší u ženského pohlaví (ČSÚ 2017). Ve věkové kategorii 18-28 let dosahuje počet dotazovaných druhého nejmenšího množství. Dle mého názoru, je jedním z důvodů nízká atraktivita domácího cestovního ruchu pro osoby v období plné dospělosti, které spíše upřednostňují exotiku zahraničních států. Výsledkem se dá říci, že danou oblast CHKO Brdy navštěvují především lidé ve středním věku, kteří touží po klidné návštěvě oblasti s možností poznání krás panenské přírody tohoto pohoří.

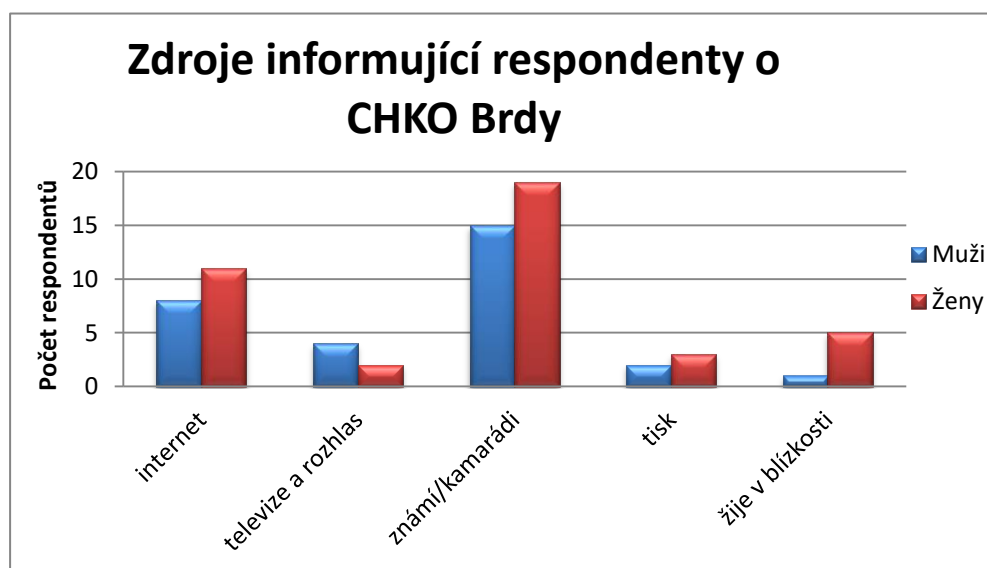
Graf 3: Trvalé místo bydliště respondentů

Autorka: Barbora Čedíková, 2019

Z grafu č. 3 je patrné, že nejvíce návštěvníků Brd v průběhu dotazníkového období má své trvalé místo bydliště ve Středočeském kraji, více než 51 %. Hlavním důvodem je lokace CHKO v blízkosti okresního města Příbram. Nedaleko se nacházejí další větší města Středočeského kraje, kterými jsou Rožmitál pod Třemšínem či Březnice. Lze tedy předpokládat, že obyvatelé těchto měst z velké míry tráví svůj volný čas ve snadno dostupné přírodě CHKO Brd. Jelikož Brdy leží na hranici mezi krajem Středočeským a Plzeňským, zdálo by se, že u obyvatel Plzeňského kraje bude přibližně stejný zájem o CHKO jako u obyvatel Středočeského kraje. Jejich zájem o danou lokalitu je však o polovinu menší, pouhých 26 % z celkového počtu respondentů. Může to být způsobeno například tím, že obyvatelé Plzeňského kraje dávají přednost návštěvě NP Šumava či CHKO Českého lesa. Tyto oblasti disponují širokou škálou turistického vyžití, jak v letním, tak v zimním období. V CHKO Brdy je sice možnost celoročního turistického vyžití, ale zaznamenáváme zde absenci možnosti zimní rekreace v oblasti. Pro obyvatele z hlavního města Prahy jsou typické vyjížděky jednak po práci a jednak o víkendu do klidové přírodní oblasti, která jim v běžně rušných městech schází. Jednou z oblíbených destinací je právě CHKO Brdy, kde hraje významnou roli také relativně snadná dostupnost do oblasti. Jednou ze zajímavostí z dotazníkového šetření byl rozhovor s jedním z dotázaných návštěvníků, jehož trvalé místo bydliště je v Moravskoslezském kraji. Lze proto tvrdit, že se zájem o prozkoumání nově vzniklé CHKO, která začíná být teprve více propagována, dostává do povědomí občanů ze vzdálenějších krajů.

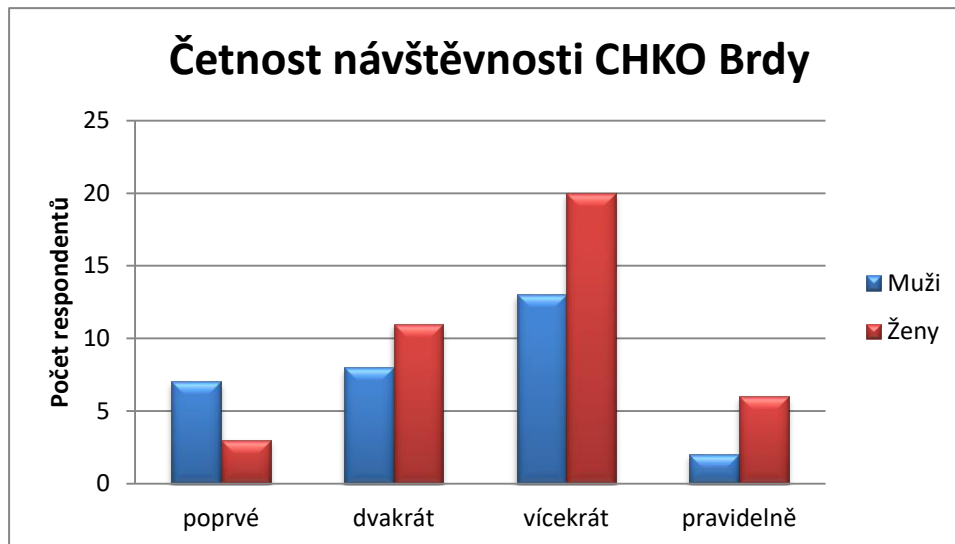
Graf 4: Zdroje informující respondenty o CHKO Brdy

Autorka: Barbora Čedíková, 2019

Z výše uvedeného grafu č. 4 lze vyčíst způsob, jakým se dotazovaní návštěvníci dozvěděli o nově vzniklé CHKO. Nejčtenější zdroj informací představovali známí a přátelé respondentů se zastoupením 49 % dotazovaných. Naopak z tisku či televize se o dané oblasti dozvědělo nejméně návštěvníků, necelých 9 %, což svědčí o všeobecně nedostatečné propagaci tohoto území. Většina turistů si v dnešní době vyhledá všechny potřebné informace o cílové destinaci na internetu. V grafu je však internet na místě druhém s 27 % respondentů. O nově vzniklé CHKO nalezneme zmínku pouze na několika webových stránkách, proto můžeme tvrdit, že rozšíření povědomí právě na sociálních sítích o dané oblasti by bylo do budoucna vhodnou příležitostí pro zviditelnění oblasti a případné zvýšení atraktivity a přilákání více turistů. Plán péče o CHKO Brdy říká, že se do roku 2025 budou snažit rozšířit spolupráci se zástupci sdělovacích prostředků-tisku (noviny, časopisy), rozhlasových a televizních stanic, internetových serverů a dalších, za účelem vytváření pozitivního povědomí o přírodních a krajinných hodnotách CHKO a jejich ochraně. Následně také pravidelně aktualizovat stávající webové stránky, sloužící k lepší informovanosti veřejnosti o činnostech a akcích v chráněné krajinné oblasti (AOPK 2012–2013).

Graf 5: Četnost návštěvnosti CHKO Brdy

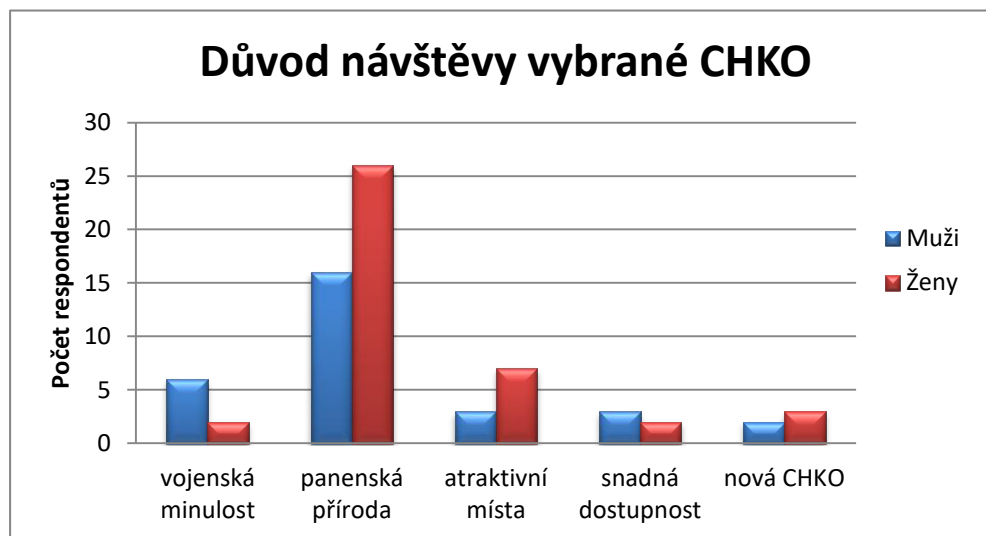

Autorka: Barbora Čedíková

Ve výše uvedeném grafu č. 5 je znázorněna četnost návštěvnosti zkoumané oblasti. Je patrné, že nejvíce respondentů navštívilo CHKO Brdy vícekrát, přesněji 47 % zástupců obou pohlaví. Je tedy předpoklad, že respondenti navštěvují zkoumanou oblast pravidelně

díky lokaci chráněné krajinné oblasti v blízkosti místa jejich bydliště. Představuje pro ně vhodné a dostupné působiště k trávení volného času.

Graf 6: Důvod návštěvy vybrané CHKO

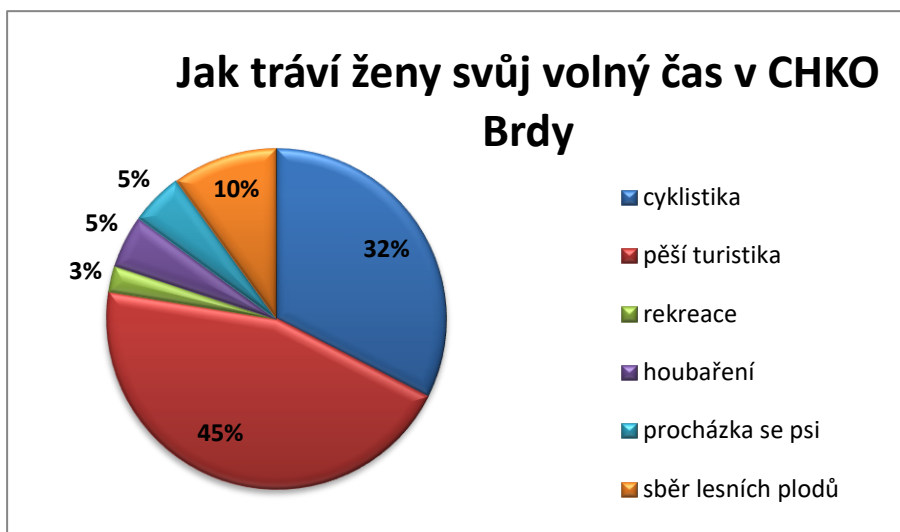

Autorka: Barbora Čedíková, 2019

Hlavním důvodem návštěvy vybrané CHKO Brdy byla především panenská příroda, jak je patrné z grafu č. 6. Odpovědělo takto dokonce až 60 % respondentů. Jelikož byly Brdy po desítky let uzavřené a bez možnosti vstupu návštěvníků, díky existenci vojenského újezdu, zachovala se zde dosud nepoškozená krajina středních Čech, která se stala lákadlem pro drtivou většinu turistů, jak ženského, tak mužského pohlaví. Jiným z důvodů návštěvy této oblasti byla vojenská minulost Brd. Dochovalo se zde množství vojenských artefaktů, jako jsou bunkry, odpaliště a dopadiště, které se staly středem zájmu převážně pro mužské pohlaví. Ženy se naopak více zajímají o atraktivní místa v oblasti, do kterých patří hojné množství přírodních památek a evropsky významných lokalit na území CHKO. Menší roli hraje snadná dostupnost do území, kterou označili především obyvatelé žijící v blízkosti oblasti. Ani skutečnost, že se jedná o nejmladší CHKO v rámci České republiky, pouze 3 roky zpřístupněnou pro veřejnost, není dostatečně podstatným důvodem k návštěvě oblasti.

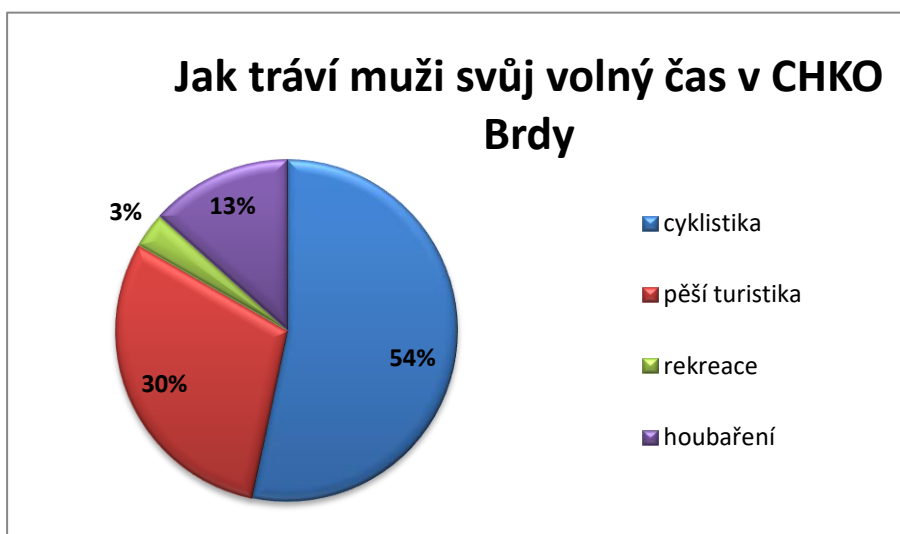
V následujících níže uvedených čtyřech výšečových grafech se budeme setkávat s porovnáním mužského a ženského pohlaví, jelikož se jejich výpovědi na stejně kladenou otázku ve větší míře rozcházejí.

Graf 7: Jak tráví ženy svůj volný čas v CHKO Brdy

Autorka: Barbora Čedíková, 2019

Graf 8: Jak tráví muži svůj volný čas v CHKO Brdy

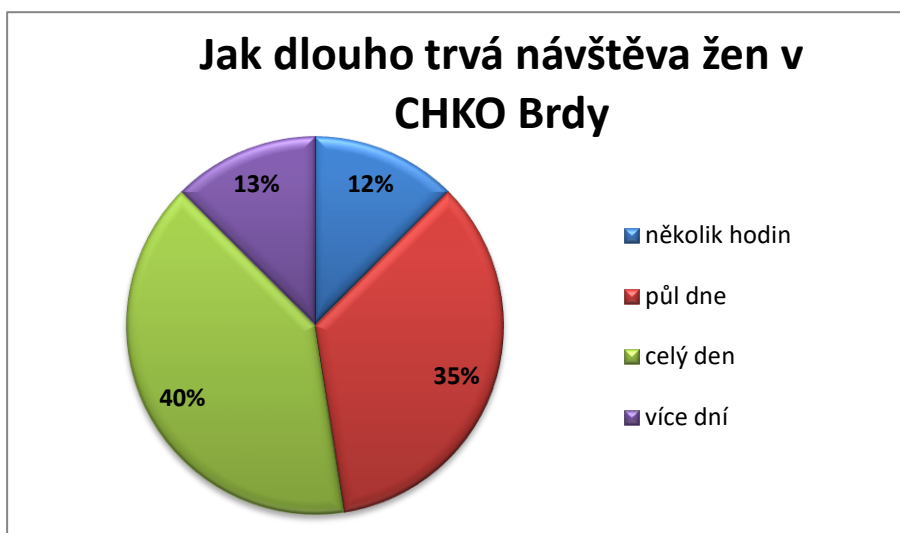
Autorka: Barbora Čedíková, 2019

Z výše uvedeného grafu č. 7 je zřetelné, že nejvíce dotazovaných žen tráví svůj volný čas formou pěší turistiky, která je v dnešní době velice populární. Pro celých 32 % žen je cyklistika druhou z nejoblíbenějších aktivit. Důvodem může být i fakt, že se v oblasti nachází hojný počet turistických i cyklistických tras. Muži na rozdíl od žen to mají naopak.

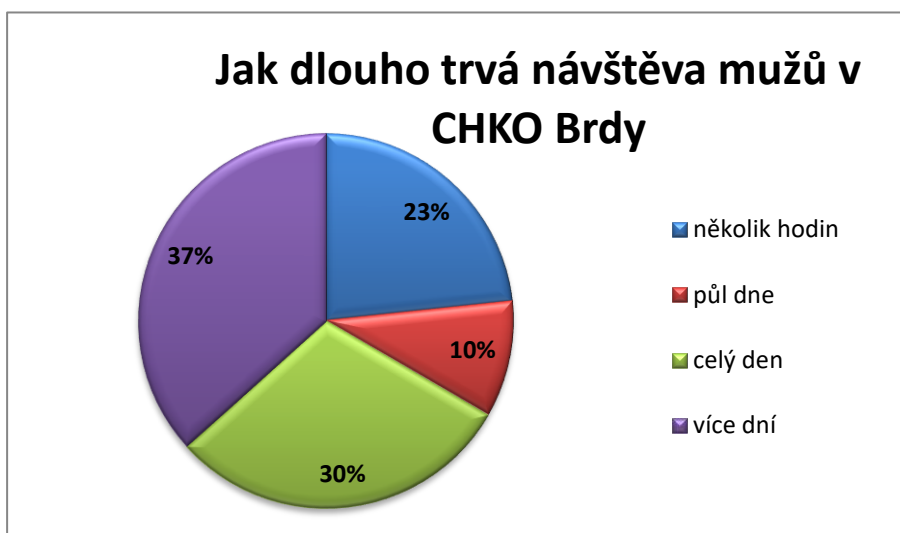
Na prvním místě je cyklistika, ke které se hlásilo až 54 % dotazovaných mužů, což je zřetelné z výše uvedeného grafu č. 8. Poté následuje s 30 % pěší turistika. Houbaření se u mužů stalo nedílnou součástí trávení volného času v CHKO, a to až u 13 % dotazovaných. Zatímco ženy dávají přednost sběru lesních plodů v brdských lesích, celých 10 % dotazovaných, před houbařením.

Graf 9: Jak dlouho trvá návštěva žen v CHKO Brdy

Autorka: Barbora Čedíková

Graf 10: Jak dlouho trvá návštěva mužů v CHKO Brdy

Autorka: Barbora Čedíková, 2019

Jak je patrné z grafu č. 9, nejvíce žen stráví celý den v CHKO. Brdy jsou tak rozsáhlé, že několika hodinová návštěva mnoha lidem nepřijde smysluplná, avšak 35 % dotazovaných žen považuje již půldenní návštěvu v oblasti za dostatečnou. Na rozdíl od žen, které obvykle

v CHKO nestráví více dní u mužů je to prioritou. Až 37 % mužů vypovědělo, že zde stráví více dní, jak můžeme vidět ve výše uvedeném grafu č. 10. Domnívám se, že důvodem může být také fakt, že muži navštěvují danou oblast převážně za účelem cyklistiky a jelikož je CHKO Brdy velice rozsáhlá, zdržují se zde více dní. Na druhou stranu až 23 % mužů vyhovuje v oblasti strávit pouze několik hodin, například za účelem houbaření.

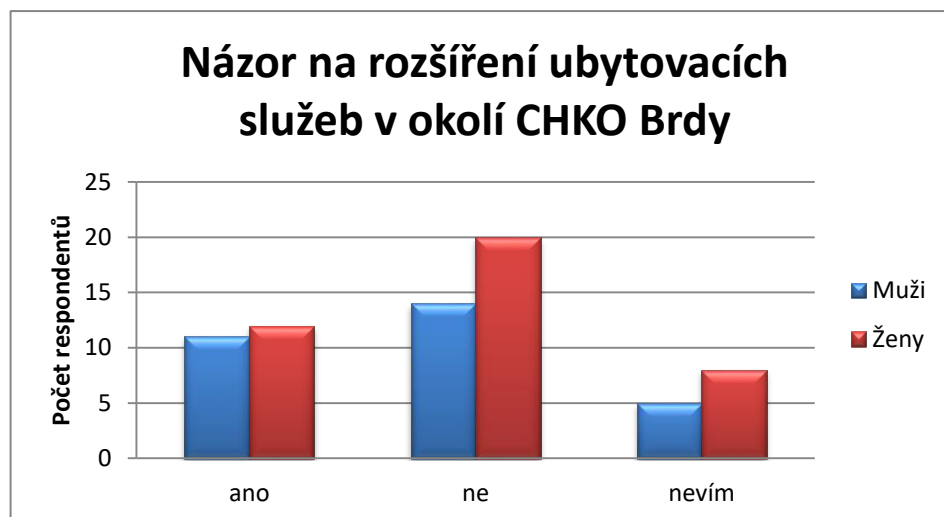
Graf 11: Spokojenost s nabídkou ubytovacích služeb v okolí CHKO Brdy

Autorka: Barbora Čedíková, 2019

Jak je zřejmé z grafu č. 11 většina, v tomto případě 63 % všech dotazovaných návštěvníků, je s nabídkou ubytovacích služeb v okolí CHKO Brdy spokojena. Hlavním důvodem může být skutečnost, že se v přilehlých obcích v okolí CHKO nachází hned několik ubytovacích zařízení. Tyto zařízení využívají především skupiny cyklistů, kteří průměrně v oblasti stráví více dní. Pro běžné jednodenní návštěvníky existence ubytovacího zařízení nehraje podstatnou roli, proto se přihlásili k možnosti, že tyto nevyužívají. Samozřejmě se zde najdou i jedinci, kteří spokojeni nejsou a ubytovací služby by si přáli rozšířit.

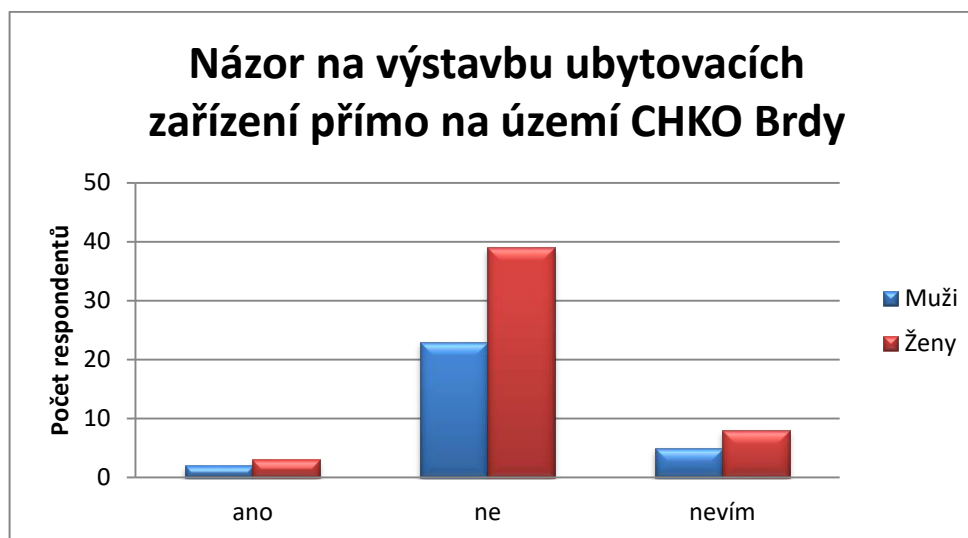
Graf 12: Názor na rozšíření ubytovacích služeb v okolí CHKO Brdy

Autorka: Barbora Čedíková, 2019

Z výše uvedeného grafu č. 12 je patrné, že většina respondentů si nepřeje rozšířit kapacitu ubytovacích zařízení v okolí CHKO Brdy. Zajímavostí je fakt, že i když byli dotazováni spokojeni s nabídkou ubytovacích služeb, jak můžeme vidět v předchozím grafu č. 10, stejně si až 28 % respondentů přeje nabídku rozšířit. Jelikož se zde bavíme o rozšíření ubytovacích zařízení v okolí chráněné krajinné oblasti, tedy bez přímého zásahu do lokality, mohla by v budoucnu nastat možnost zvýšení kapacity těchto zařízení, především v případě zvýšení návštěvnosti daného území, pro návštěvníky ze vzdálenějších oblastí.

Graf 13: Názor na výstavbu ubytovacích zařízení přímo na území CHKO Brdy

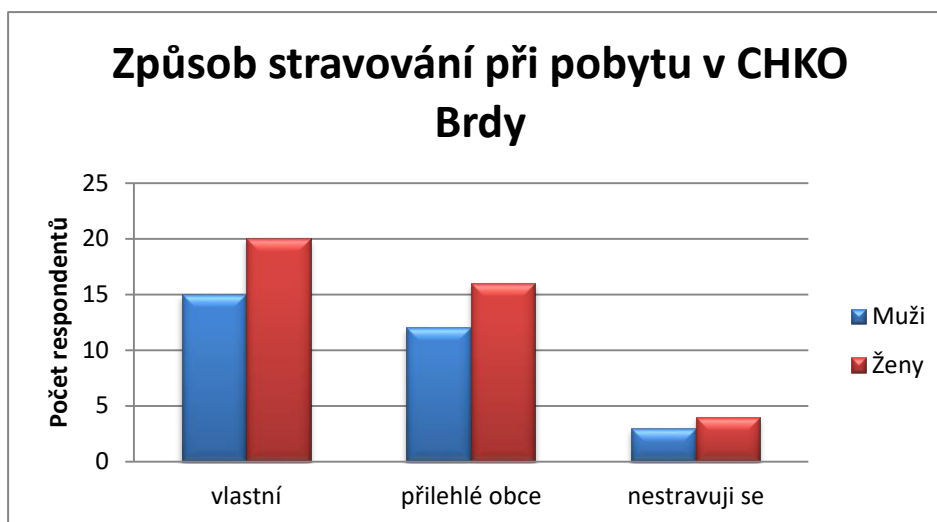

Autorka: Barbora Čedíková, 2019

Největší zajímavostí při vyhodnocování kvalitativního šetření byl výsledek uvedený v grafu č. 13, kde téměř každý respondent, celkem 87 %, reagoval negativně na možnost

výstavby ubytovacích zařízení přímo v oblasti CHKO. Důvodem je skutečnost, že se v dnešní době většina chráněných krajinných oblastí snaží zviditelnit a nabídnout svým návštěvníkům dostatek služeb, jako třeba i ubytovací služby, sloužící k uspokojení návštěvníků. Výjimkou jsou návštěvníci CHKO Brdy, kteří si přejí zachovat území bez ubytovacích zařízení, jak tomu bylo doposud. Pouze 7 % respondentů vypovědělo, že by si přáli vystavět ubytovací zařízení přímo na území chráněné krajinné oblasti. V budoucnu jistě nastane okamžik, kdy se o výstavbě ubytovacích zařízení bude diskutovat a bude veřejně projednáváno. CHKO Brdy je totiž jedinou chráněnou krajinnou oblastí v České republice, kde je doposud zachována absence těchto zařízení. Jelikož v průběhu posledních desetiletí zaznamenáváme značný rozmach cestovního ruchu, dalo by se předpokládat, že i CHKO Brdy se v dohledné době stane značně populární turistickou destinací a případné vystavění ubytovacích zařízení v oblasti bude nevyhnutelnou záležitostí. Pokud se má zachovat jedinečnost chráněné krajinné oblasti jako území s minimem služeb uvnitř oblasti, je třeba těmto tlakům odolat a snahy o rozvoj turistických služeb směřovat výhradně do obcí, nacházejících se podél hranice s chráněnou krajinnou oblastí, bez přímého zásahu do panenské přírody CHKO. Do budoucna by bylo vhodné uvažovat o realizaci rozvoje území a prohloubení spolupráce přílehlých obcí s chráněnou krajinnou oblastí, jejíž součástí by bylo i případné zlepšení infrastruktury mezi subjekty. Právě tento fakt je jedním z mnoha důvodů realizace tohoto výzkumu, kde autorka poukazuje na názory návštěvníků dané oblasti a v tomto ohledu s nimi souhlasí. Plán péče o CHKO Brdy se snaží chránit volnou krajinu před rozšiřováním zástavby. Případnou nově vzniklou zástavbu navrhuje soustřeďovat do zastavěných částí sídel nebo vhodných navazujících ploch mimo oblast chráněné krajinné oblasti. Dále je jeho cílem zachovat volnou krajinu v dosud neurbanizovaných oblastech a lokalitách (AOPK 2012–2013).

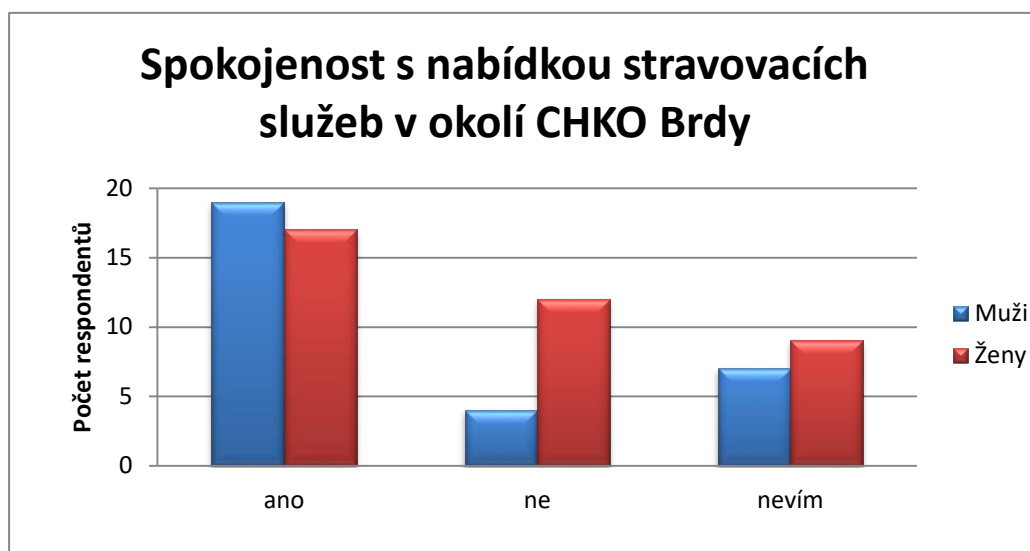
Graf 14: Způsob stravování při pobytu v CHKO Brdy

Autorka: Barbora Čedíková, 2019

Ve výše uvedeném grafu č. 14 jsou znázorněny výpovědi respondentů, týkající se jejich způsobu stravování při pobytu v CHKO. Respondenti se většinou v 50 % shodli na možnosti vlastního stravování. Režim – co si přinesu, to si i odnesu – představuje základní pravidlo chování návštěvníků v souladu s charakterem chráněné krajinné oblasti, které by bylo vhodné rozšířit mezi veřejnost. Dovoluji si tvrdit, že návštěvníci, kteří si na území CHKO přinesou svou vlastní stravu a případně vzniklý odpad posléze zlikvidují, jelikož se na území celé chráněné oblasti nevyskytují žádné odpadkové koše, nejméně zatěžují životní prostředí a zanechávají oblast bez poškození. V dohledné době zle bohužel očekávat, že s rostoucí návštěvností porostou i problémy týkající se této problematiky. Na druhé straně 40 % dotazovaných uvedlo, že se obvykle stravují ve stravovacích zařízeních v přilehlých obcích na hranici s CHKO. V tomto případě se jednalo především o cyklisty, kteří se během své návštěvy v oblasti ubytovávají právě v okolních obcích kolem hranice s CHKO, kde se také ve většině případů stravují. Při osobních rozhovorech několik respondentů také uvedlo, že se při jejich návštěvě do přírody stravovat nepotřebují vůbec, jelikož jejich návštěva v oblasti trvá pouze v řádu několik hodin.

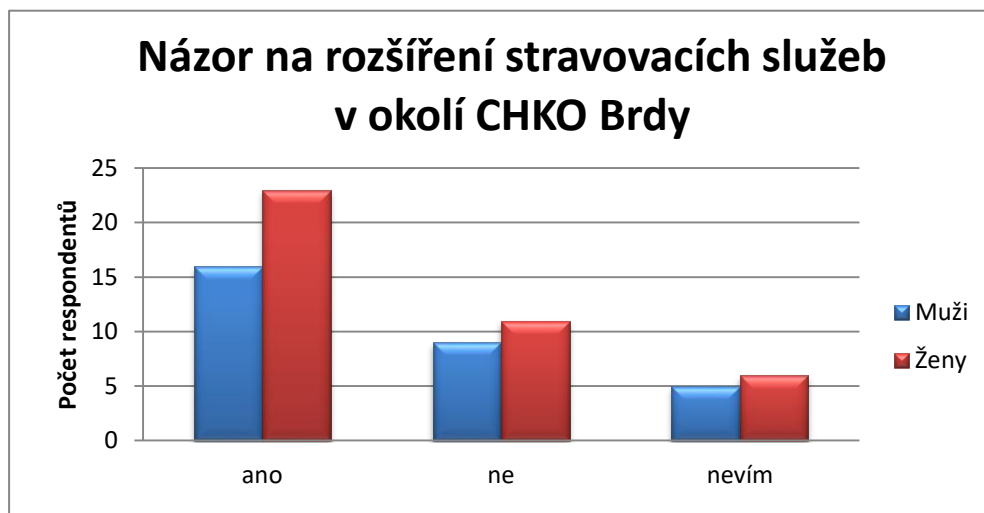
Graf 15: Spokojenost s nabídkou stravovacích služeb v okolí CHKO Brdy

Autorka: Barbora Čedíková, 2019

Ve výše uvedeném grafu č. 15 vidíme, jaká je spokojenost respondentů s nabídkou stravovacích služeb v okolí CHKO Brdy. Více než polovina dotazovaných, přesněji 54 %, vyjádřila spokojenost s nabídkou stravovacích služeb v okolí chráněné krajinné oblasti. Autorka může na základě osobní návštěvy dané oblasti potvrdit lokaci několika stravovacích zařízení v blízkosti CHKO. K nespokojenosti s nabídkou těchto služeb se přihlásili především dotazovaní respondenti ženského pohlaví. Domnívám se, že toto sdělení může mít souvislost s vyšší mírou náročnosti jak na nabídku, tak kvalitu pokrmů podávaných v těchto zařízeních. Jedná se především o rychlá občerstvení, ale nalezneme zde také kamenné restaurace s rozšířenější stravovací nabídkou. V neposlední řadě je také z grafu zřetelné vyjádření respondentů, kteří nevyužívají stravovací služby v okolí CHKO, ale přinesou si vlastní občerstvení, jak je zřetelné z tvrzení respondentů v předchozím grafu č. 14.

Graf 16: Názor na rozšíření stravovacích služeb v okolí CHKO Brdy

Autorka: Barbora Čedíková, 2019

Na grafu č. 16 můžeme vidět, že více než polovina všech respondentů vyjádřila svůj souhlas s rozšířením stravovacích služeb v okolí CHKO Brdy. Celkem 29 % dotazovaných považuje stravovací nabídku v okolí CHKO za dostatečnou nebo svůj názor nevyjádřili vůbec. Zbytek respondentů stravovací služby v oblasti během své návštěvy nevyužívá. Je tedy předpoklad, že rozšířením stravovacích služeb v okolních vesničkách při hranici s chráněnou krajinnou oblastí je jistě základním kamenem k efektivnímu rozvoji oblasti. Většina turistů při svých cestách určitě ocení nabídku stravovacích služeb v přílehlé oblasti kolem cílové destinace, v našem případě CHKO Brdy.

Graf 17: Názor na výstavbu stravovacích zařízení přímo na území CHKO Brdy

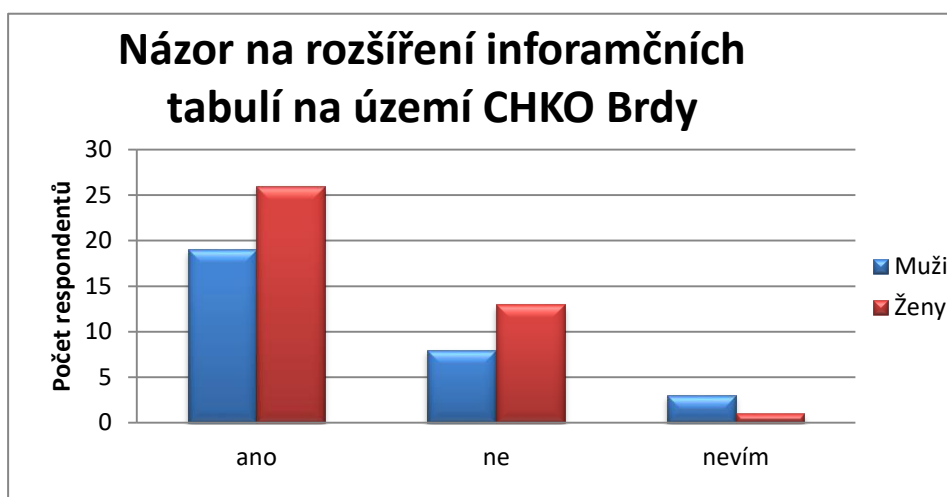

Autorka: Barbora Čedíková, 2019

Z výše uvedeného grafu č. 17 je patrné, že naprostá většina, přesněji 74 % dotazovaných, nesouhlasí s možností výstavby stravovacího zařízení přímo na území CHKO Brdy. S tímto

názorem se autorka naprosto ztotožňuje. Lze proto tvrdit, že danou oblast navštěvují prvotně ti turisté, kteří absenci stravovacích zařízení v oblasti nepovažují za důležitou. Jak bylo vidět z předchozího grafu č. 14, návštěvníci si přímo do oblasti buď přinesou vlastní občerstvení, anebo se posléze občerstvují v přilehlých vesničkách v okolí chráněné krajinné oblasti. CHKO Brdy je zcela unikátní svou nepoškozenou panenskou přírodou a tento viditelný zásah do krajiny by ji značně a nenapravitelně poznamenal. Jedním z možných východisek je zhotovení občerstvovacích kiosků, které by představovali alternativu za výstavbu nových stravovacích zařízení v okolí CHKO. Jejich provoz by byl sezónní, proto by nezaznamenával případné ztráty v zimních měsících, když je oblast prakticky bez návštěvníků. Jinou možností by bylo již výše zmíněné rozšíření stravovacích zařízení v přilehlých obcích kolem hranice s CHKO.

Graf 18: Názor na rozšíření informačních tabulí na území CHKO Brdy

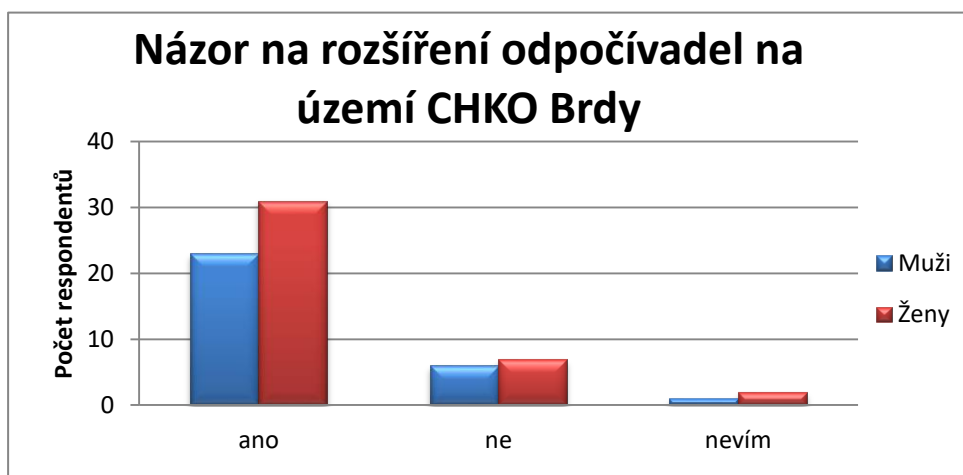
Autorka: Barbora Čedíková, 2019

Na území CHKO je již v současnosti instalováno několik turistických informačních tabulí. Tyto tabule jsou umístěny z větší části v turisticky atraktivních lokalitách (Padrt'ské rybníky, Třemšín, Zřícenina hradu Valdek). Z výše uvedeného grafu č. 18 je zřetelné, že k názoru na rozšíření informačních tabulí v CHKO Brdy se vyjádřilo kladně více než 60 % dotazovaných. Na druhé straně si 30 % respondentů myslí, že rozšíření informačních tabulí v CHKO není nutné, jejich aktuální stav shledávají dostatečným. Domnívám se, že takto se vyjadřovali ti návštěvníci, kteří danou oblast dobře znají, jelikož se nachází v blízkosti jejich místa bydliště, a proto jim samotná existence informačních tabulí nepřipadá důležitá. Informační tabule hrají v chráněné krajinné oblasti podstatnou roli. Nalezneme na nich bližší informace pro turisty o dané lokalitě, jako je stručný popis její historie, orientaci v terénu, významné druhy fauny či flóry vyskytující se v oblasti, plánky spolu s vyznačenými turisticky

atraktivními místy v lokalitě a jejich názornými fotografiemi. Dále se na informačních tabulích zaznamenávají variace turistických či cyklistických stezek vedoucích skrz CHKO Brdy. Dle navrhovaných opatření plánu péče o CHKO Brdy (AOPK 2012–2013) by se do roku 2025 měl v chráněné krajinné oblasti Brdy vybudovat a udržovat kvalitní terénní informační systém (orientační a informační tabule o CHKO).

Graf 19: Názor na rozšíření odpočívadel na území CHKO Brdy

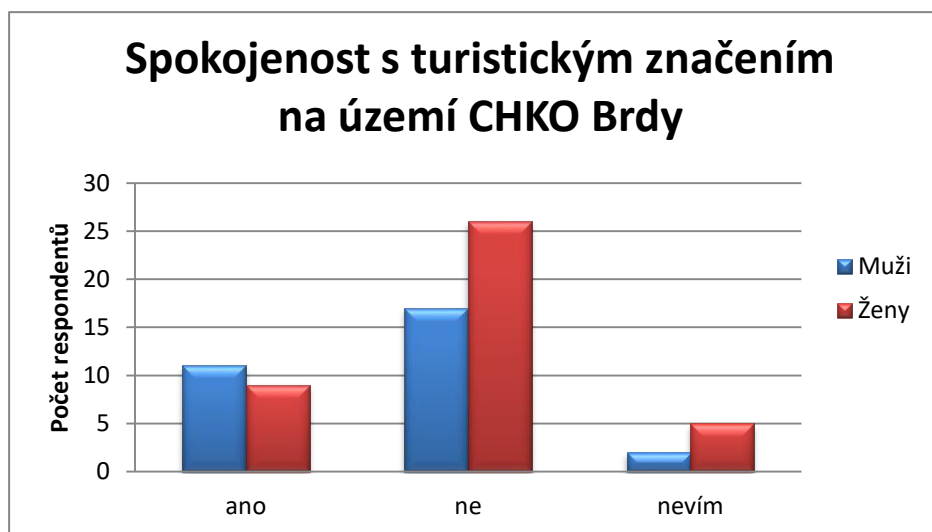

Autorka: Barbora Čedíková, 2019

Velmi využívaným prvkem infrastruktury cestovního ruchu v území jsou odpočívadla a posezení. Z grafu č. 19 můžeme na první pohled vidět, že téměř většina respondentů, a to až 77 %, shledávala názor na rozšíření odpočívadel v CHKO Brdy za zcela vyhovující. Turistická odpočívadla či posezení slouží návštěvníkům nejen k odpočinku, ale také jako místo, kde se mohou posilnit na cestu svým vlastním občerstvením, které si do oblasti přinesli. Většinou jsou strategicky instalována na místech, kde se návštěvníci přirozeně zastavují (atraktivní místa, výhledy, studánky apod.) či na frekventovaných křižovatkách v území, spojujících turistické cíle. V současnosti je dle interpretačního plánu CHKO Brdy (Ptáček, Urbančíková 2016) síť turistických odpočívadel v oblasti nedostatečná. Je tedy předpoklad, že by jejich navýšení určitě dané oblasti prospělo a budoucí návštěvníci by tuto skutečnost jistě ocenili. Jelikož se nacházíme v chráněné krajinné oblasti, je zde nezbytná preference dřevěných stylizovaných turistických odpočívadel, která přirozeně splynou s krajinným rázem oblasti, stejně jako v ostatních CHKO. Dotazovaných, kteří rozšíření odpočívadel v oblasti považují za zbytečné, bylo pouze minimum, pouhých 18,5 %. Díky tomu by bylo vhodné návštěvníkům vyhovět a návrh na rozšíření turistických odpočívadel plně podpořit. Mohlo by to mít v budoucnu velice pozitivní vliv na efektivní rozvoj oblasti. Dle plánu péče o CHKO Brdy (AOPK 2012–2013) by se do roku 2025 měl naplánovat vznik

a výstavba turistické infrastruktury (např. turistická odpočívadla či posezení) tak, aby byl minimalizován dopad na území a vliv na předměty ochrany.

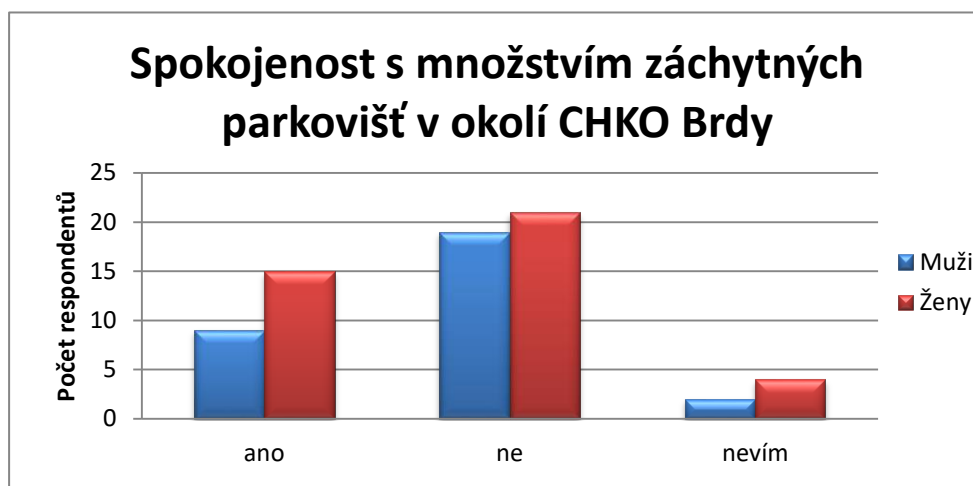
Graf 20: Spokojenost s turistickým značením na území CHKO Brdy

Autorka: Barbora Čedíková, 2019

Z výše uvedeného grafu č. 20 je patrná znatelná nespokojenost dotazovaných s turistickým značením v CHKO Brdy. Svou nelibost vyjádřili především respondenti ženského pohlaví. Autorka se domnívá, že příčinou může být všeobecně prokázaná obtížnější orientace žen v prostoru. Na základě tvrzení respondentů, kteří při své návštěvě v chráněné krajinné oblasti zabloudili a z vlastní zkušenosti lze považovat turistické značení v určitých lokalitách za nedostatečné. Avšak návštěvníci, kteří jsou dopředu vybaveni turistickou či cyklistickou mapou Brd, shledávají turistické značení v oblasti za vyhovující. Dle interpretačního plánu CHKO Brdy je nejhustší síť značených tras v jižní části chráněné krajinné oblasti, v okolí nejvyššího vrcholu jižních Brd, Třemšína, kde se turistické značení datuje do počátku rozvoje turistiky na území našeho státu. Na území CHKO Brdy se vyskytuje rozsáhlá síť cest, které zde byly vybudovány v souvislosti s lesním hospodařením a vojenskými účely. Od roku 2016 by mělo v oblasti probíhat rozšíření značených tras, vycházejících z dosud nevyznačených stávajících cest (Ptáček, Urbančíková 2016)

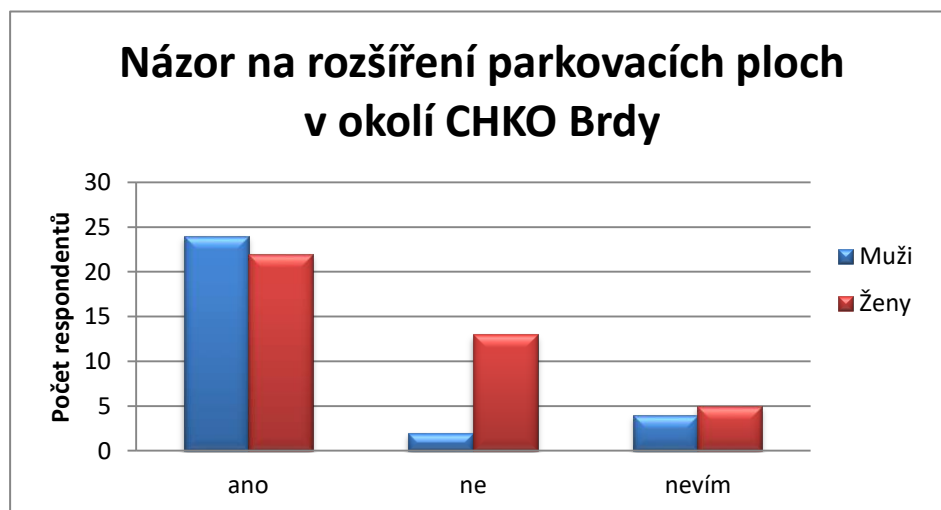
Graf 21: Spokojenost s množstvím záchytných parkovišť v okolí CHKO Brdy

Autorka: Barbora Čedíková, 2019

Z výše uvedeného grafu č. 21 je zřetelné, že více než 57 % všech dotazovaných není spokojeno s existujícím množstvím záchytných parkovišť v okolí CHKO Brdy. Jejich kapacita na některých místech u hranice s chráněnou krajinnou oblastí je značně nedostatečná. Respondenti odpovídající kladně na stávající existenci parkovacích ploch mohou být dle mého názoru návštěvníci, jejichž trvalé místo bydliště se nachází nedaleko oblasti a je tak pro ně snadno dostupná i bez dopravních prostředků. Případné rozšíření množství parkovacích ploch by jistě uvítali především návštěvníci ze vzdálenějších oblastí. Byl by to dobrý základ pro další navazující rozvoj cestovního ruchu v lokalitě.

Graf 22: Názor na rozšíření parkovacích ploch v okolí CHKO Brdy

Autorka: Barbora Čedíková, 2019

Dle posledního grafu č. 22 vypovídajícího o názorech respondentů na rozšíření parkovacích ploch v okolí CHKO Brdy je jasně vidět, že až 66 % dotazovaných se vyjádřilo k tomuto názoru kladně a jejich rozšíření by podpořilo. Vzhledem k tomu, že chráněná krajinná

oblast Brdy leží na hranici mezi krajem Plzeňským a Středočeským, stává se možnost využití veřejné dopravy pro návštěvníky oblasti závažnou problematikou. Dle interpretačního plánu CHKO Brdy (Ptáček, Urbančíková 2016) je v nejbližších letech plánována výstavba a rozšíření záchytných parkovišť jak v obcích, tak podél hranice s CHKO. Auta zde bývají zaparkována na okrajích úzkých cest a tím znemožňují snadný, respektive bezpečný průjezd komunikace. Dále by se také měla začít projednávat a následně vyřešit situace, že u hlavního turistického cíle, zříceniny Valdek, se sice záchytné parkoviště s dostatečnou kapacitou nachází, ovšem až za zákazem vjezdu, proto ho nelze legálně využívat. Jelikož si většina dotazovaných na absenci parkovacích ploch v přílehlých oblastech s hranicí CHKO stěžovala, do budoucna by možnost rozšíření parkovacích ploch jistě podpořila další rozvoj cestovního ruchu v lokalitě. Lze tvrdit, že vytvoření nezpevněných parkovacích ploch, bez značného zásahu do krajinného rázu, by mohlo být dostatečnou alternativou k jejich rozšíření.

6 Závěr

V bakalářské práci byl komplexně analyzován současný stav rozvoje cestovního ruchu v nejnověji vzniklé Chráněné krajinné oblasti Brdy. Jejím cílem bylo zhodnocení vybraných složek cestovního ruchu v dané lokalitě a navržení opatření budoucího efektivního rozvoje chráněné krajinné oblasti. Stěžejním prvkem práce bylo kvalitativní šetření, které probíhalo prostřednictvím řízených strukturovaných rozhovorů s návštěvníky CHKO Brdy. Empirické části práce předcházelo stanovení hypotéz výzkumu.

V hypotéze č. 1 bylo předpokládáno, že danou oblast budou díky absenci základních turistických služeb vyhledávat převážně ti návštěvníci, kteří tyto služby nepovažují za relevantní. Tato hypotéza byla na základě odpovědí respondentů potvrzena. Převážnému počtu návštěvníků dané oblasti naopak absence těchto služeb nevádí a nadále by si většinově přáli zachovat území bez ubytovacích a stravovacích zařízení, která by svým vznikem mohla zapříčinit radikální zásah do okolní krajiny a změnit tak její původní ráz.

Hypotéza č. 2 byla také pozitivně ověřena. Tvrdila, že většina návštěvníků bude svůj volný čas v oblasti trávit formou cyklistiky či pěší turistiky. Z vyhodnocení odpovědí respondentů byla patná převaha právě cyklistiky s pěší turistikou nad ostatními možnými aktivitami.

Došlo k potvrzení i třetí hypotézy, která se věnovala hlavním důvodům návštěvy v dané oblasti, kde panenská příroda hrála klíčovou roli. Jelikož byla CHKO Brdy po dobu několika desítek let uzavřena pro veřejnost z důvodu existence vojenského újezdu, nalezneme zde zachovanou ryzí přírodu středních Čech. Mezi respondenty nalezneme i zájemce o vojenskou historii území, jak bylo předpokládáno.

Dle výsledků kvalitativního šetření byla potvrzena i poslední, čtvrtá hypotéza výzkumu. Respondenti se v naprosté většině shodli na možnosti rozvoje vhodné turistické infrastruktury v oblasti. Podpořili by vznik nových turistických odpočívadel, informačních tabulí či rozšíření turistického značení v lokalitě. Dále by také podpořili možnost vzniku nových záchytných parkovišť v okolí chráněné krajinné oblasti. Veškerá tato navrhovaná opatření by jistě do budoucna pomohla k efektivnímu rozvoji cestovního ruchu v chráněné krajinné oblasti.

Dle plánu péče o CHKO Brdy (AOPK 2012-2013) je jedním z jeho dlouhodobých cílů podnítit ve veřejnosti trvalý zájem o ochranu přírodních hodnot a o šetrné hospodaření s přírodními zdroji v lokalitě. Dále se bude snažit o rozvíjení pozitivní a prospěšné spolupráce se zástupci regionu, samospráv obcí a krajů. Chráněná krajinná oblast Brdy disponuje výrazným potenciálem rozvoje vhodně zvolených složek cestovního ruchu. Lze proto

předpokládat, že se zde v následujících letech navrhovaná turistická infrastruktura zefektivní a podnítl tak možnost vzniku lukrativní chráněné krajinné oblasti, která bude svou jedinečností lákat návštěvníky z celé České republiky.

7 Seznam použité literatury a internetových zdrojů

Literatura

- CÍLEK, V., MUDRA, P., SŮVOVÁ, Z., a kol. (2015): Střední Brdy – hory uprostřed Čech. Nakladatelství Dokořán, s.r.o., Praha, 184 s.
- CROSWELL, J. W. (1998): Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches. Thousand Oaks Sage Publications, 416 p.
- ČETRÍK, M., a kol. (2000): Cestovní ruch: vývoj, organizace a řízení. Nakladatelství OFF, s.r.o., Praha, 352 s.
- DAVID, P., SOUKUP, V. (2016): Brdy známé i neznámé. Euromedia Group, a. s., Praha, 208 s.
- FRANCOVÁ, E. (2003): Cestovní ruch. Univerzita Palackého v Olomouci, filozofická fakulta, Olomouc, 118 s.
- FORET, M., FORETOVÁ, V. (2001): Jak rozvíjet místní cestovní ruch. Grada Publishing, s.r.o., Praha, 178 s.
- HAJŠMAN, J. (2015): Brdy opět otevřené. Starý most, s.r.o., Plzeň, 317 s.
- HENDL, J. (2012): Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. Portál Praha, 3. vydání, 407 s.
- HESKOVÁ, M. (1997): Cestovní ruch. Jihočeská univerzita, fakulta managementu, Jindřichův Hradec, 55 s.
- HESKOVÁ, M., a kol. (2006): Cestovní ruch. Nakladatelství Fortuna, Praha, 223 s.
- HLADKÁ, J. (1997): Technika cestovního ruchu. Grada Publishing, s.r.o., Praha, 161 s.
- HRALA, V. (1996): Geografie cestovního ruchu. Vysoká škola ekonomická v Praze, fakulta mezinárodních vztahů, Praha, 127 s.
- INDROVÁ, J., MALÁ, V., MLEJNKOVÁ, L., NETKOVÁ, J., VAŠKO, M. (2004): Cestovní ruch I. Vysoká škola ekonomická v Praze, fakulta mezinárodních vztahů, Praha, 133 s.
- MIRVALD, S., DOKOUPIL, J., MATUŠKOVÁ, A., NOVOTNÁ, M., REITSPIES, Z., STRÍDA, M., SUDA, J. (1996): Geografie cestovního ruchu. Západočeská univerzita v Plzni, katedra geografie, Plzeň, 177 s.
- PAULÍK, I. (2016): Ottův turistický průvodce Brdy. Ottovo nakladatelství, s.r.o., Praha, 64 s.
- TŘICÁTNÍK, J. (1996): Geografie cestovního ruchu České Republiky. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, zemědělská fakulta, České Budějovice, 70 s.

VAŠÍČEK, Z., IDES, D. (2004): Chráněná krajinná území a památky. Vysoká škola báňská-
Technická univerzita Ostrava, Ostrava, 93 s.

Internetové zdroje

AOPK (2012-2013): Plán péče o CHKO Brdy (Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky),
<http://brdy.ochranaprirody.cz/res/archive/262/032671.pdf?seek=1451893689> (10. 10. 2018)

Brána jihozápadních Brd (2018): Padrt'ské rybníky, <https://www.spaleneporici.cz/padrtske-rybniky/d-1226> (24. 1. 2019)

ČÁMSKÝ, P. (2015): Brdy – geologický ráj, <http://www.turistika-brdy.cz/brdy-geologicky-raj-6914> (28. 11. 2019)

ČSÚ (2017): Naděje dožití ve Středočeském kraji v roce 2017,
<https://www.czso.cz/csu/xs/nadeje-doziti-ve-stredoceskem-kraji-2017> (3. 2. 2019)

Destinační agentura Brdy (2019): O Brdech, <https://poznejbrdy.cz/o-brdech/> (14. 11. 2018)

ERET, P. (2018): Pozůstatky vojenské činnosti, orientace v Brdech,
<http://www.objevbrdy.cz/pozustatky-vojenske-cinnosti-orientace-v-brdech.html> (12. 12. 2018)

PTÁČEK, L., URBANČÍKOVÁ, J. (2016): Interpretační plán CHKO Brdy,
<https://www.vls.cz/media/downloadables/interpretacni-plan-chko-brdy.pdf> (9. 10. 2018)

Městys Jince (2011): Příloha oznámení návrhu na vyhlášení zón odstupňované ochrany chráněné krajinné oblasti Brdy, http://www.jince.eu/ddl/chkobrdy/navrh-vymezeni-zon/OZCHP-Priloha_Popis_prirodnich_hodnot_a_charakteristika_zon-20130430.pdf (28. 1. 2019)

8 Seznam map

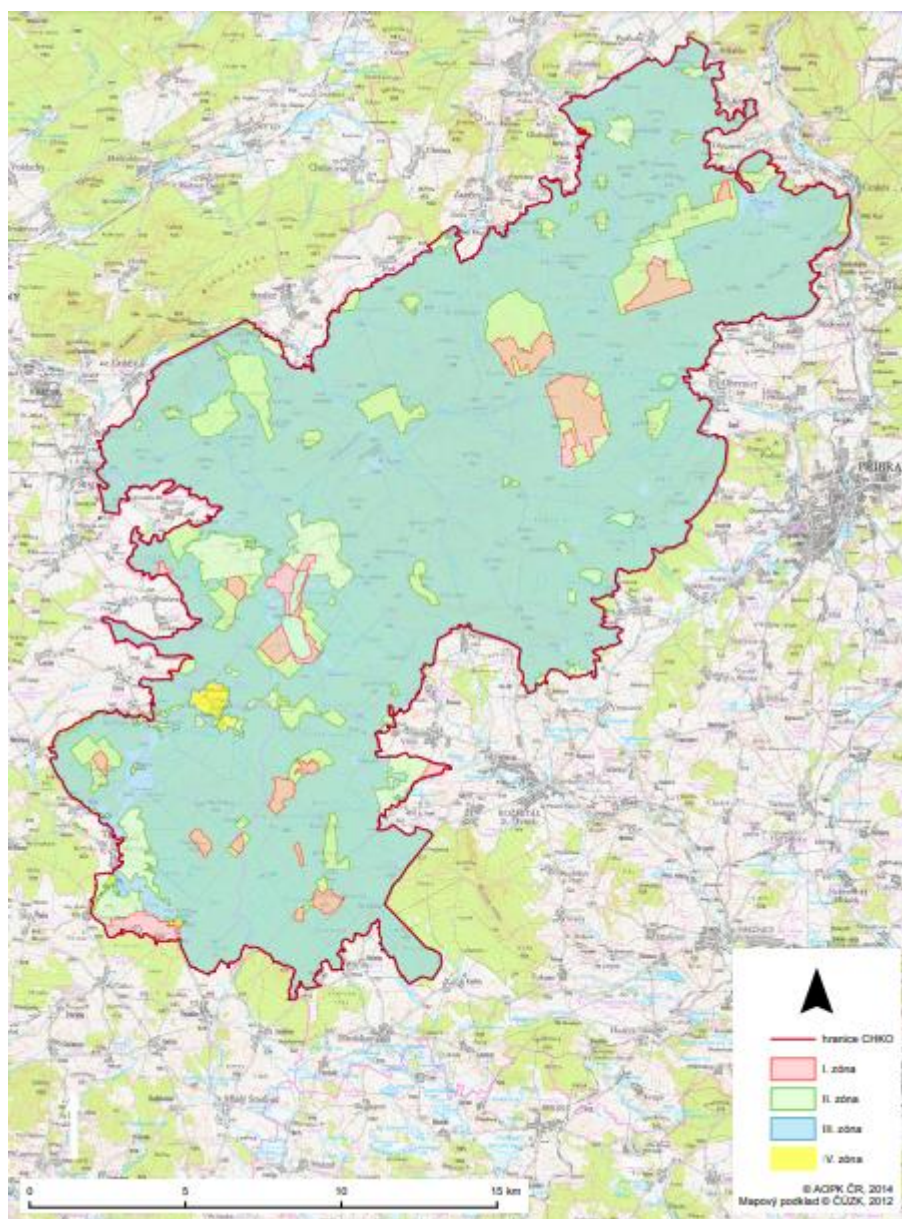
Mapa č. 1: CHKO Brdy v roce 2019	17
--	----

9 Seznam grafů

Graf 1: Pohlaví respondentů	19
Graf 2: Věková klasifikace respondentů	20
Graf 3: Trvalé místo bydliště respondentů	20
Graf 4: Zdroje informující respondenty o CHKO Brdy	21
Graf 5: Četnost návštěvnosti CHKO Brdy	22
Graf 6: Důvod návštěvy vybrané CHKO	23
Graf 7: Jak tráví ženy svůj volný čas v CHKO Brdy	24
Graf 8: Jak tráví muži svůj volný čas v CHKO Brdy	24
Graf 9: Jak dlouho trvá návštěva žen v CHKO Brdy	25
Graf 10: Jak dlouho trvá návštěva mužů v CHKO Brdy	25
Graf 11: Spokojenost s nabídkou ubytovacích služeb v okolí CHKO Brdy	26
Graf 12: Názor na rozšíření ubytovacích služeb v okolí CHKO Brdy	27
Graf 13: Názor na výstavbu ubytovacích zařízení přímo na území CHKO Brdy	27
Graf 14: Způsob stravování při pobytu v CHKO Brdy	29
Graf 15: Spokojenost s nabídkou stravovacích služeb v okolí CHKO Brdy	29
Graf 16: Názor na rozšíření stravovacích služeb v okolí CHKO Brdy	31
Graf 17: Názor na výstavbu stravovacích zařízení přímo na území CHKO Brdy	31
Graf 18: Názor na rozšíření informačních tabulí na území CHKO Brdy	32
Graf 19: Názor na rozšíření odpočívadel na území CHKO Brdy	33
Graf 20: Spokojenost s turistickým značením na území CHKO Brdy	34
Graf 21: Spokojenost s množstvím záchytných parkovišť v okolí CHKO Brdy	35
Graf 22: Názor na rozšíření parkovacích ploch v okolí CHKO Brdy	35

10 Seznam příloh

Příloha č. 1: Zonace CHKO Brdy

Zdroj: AOPK (2014)

Příloha č. 2: Dotazník k rozhovorům s návštěvníky CHKO Brdy

Výzkumné otázky k rozhovorům s návštěvníky v CHKO Brdy				
1. Jaké je Vaše pohlaví?				
muž	žena			
2. Do jaké věkové kategorie spadáte?				
18-28	29-39	40-50	51-61	61+
3. Jaké je místo Vašeho trvalého bydliště?				
Středočeský kraj	Praha	Jihočeský kraj	Plzeňský kraj	jiné
4. Jak jste se dozvěděli o CHKO Brdy?				
veřejně známo	média	tisk	známí/kamarádi	jiné
5. Kolikrát jste již danou oblast navštívili?				
poprvé	dvakrát	vícekrát	pravidelně	jiné
6. Za jakým hlavním účelem navštěvujete CHKO Brdy?				
vojenská minulost	panenská příroda	atraktivní místa	nová CHKO	jiné
7. Jak trávíte volný čas v CHKO?				
cyklistika	pěší turistika	rekreace	houbaření	jiné
8. Jak dlouho trvá Vaše návštěva v CHKO Brdy?				
několik hodin	půl dne	celý den	více dní	jiné
9. Jste spokojeni s nabídkou ubytovacích služeb v okolních obcích podél hranice CHKO?				
ano	ne	nevím		
10. Rozšířili byste ubytovací nabídku v přilehlých obcích kolem hranice s CHKO?				
ano	ne	nevím		
11. Postrádáte existenci ubytovacích zařízení přímo na území CHKO?				
ano	ne	nevím		
12. Jak se při návštěvě CHKO stravujete?				
vlastní	přilehlé obce	nestravuji se	jiné	
13. Jste spokojeni se stravovací nabídkou v přilehlých obcích kolem hranice s CHKO?				
ano	ne	nevím		
14. Rozšířili byste stravovací nabídku v přilehlých obcích kolem hranice s CHKO?				
ano	ne	nevím		
12. Postrádáte existenci stravovacích zařízení přímo na území CHKO?				
ano	ne	nevím		
15. Chybí Vám v CHKO informační tabule či plánky zachycující atraktivní lokality v CHKO?				
ano	ne	nevím		
16. Hlasovali byste pro možnost vzniku nových odpočívadel v CHKO?				
ano	ne	nevím		
18. Zdá se Vám turistické značení na území CHKO dostatečné?				
ano	ne	nevím		
19. Považujete množství parkovacích ploch v okolí CHKO za dostatečné?				
ano	ne	nevím		
20. Přijali byste možnost rozšíření parkovacích ploch v okolí CHKO? (nezpevněné plochy)				
ano	ne	nevím		

Zdroj: Vlastní zpracování